

Bærekraftsrapport 2023

Innholdsfortegnelse

1. Leder har ordet.....	3
2. Nøkkeltall	5
3. Bærekraft i Råfisklaget.....	6
Råfisklagets strategi.....	7
Bærekraftsarbeid i Råfisklaget.....	9
FNs bærekraftsmål.....	12
Styrets vesentlighetsanalyse	16
Veien videre	18
4. Styring, organisering og ansvar	20
Styrende organ i Norges Råfisklag	20
Digital risiko- og mulighetsovervåking.....	22
Åpenhetsloven.....	23
Veien videre	24
5. Klima og miljø	26
Klimaendringer og bestandsutvikling.....	26
Råfisklagets klimaregnskap	29
Aktiviteter i 2023 og veien videre.....	34
6. Mennesker og samfunn	36
Inkludering, mangfold og likestilling	36
Arbeidsmiljø	37
Veien videre	40
7. Samarbeid og verdiskaping	41
Samfunnsansvar	41
Verdiskaping.....	42
Levedyktige samfunn, samarbeid og sameksistens	45
Veien videre.....	46
8. Appendix.....	47
Om Rapporten.....	47
WEF-indeks	48

1. Leder har ordet

Det er de rike fiskebestandene som har gjort Norge til en fiskerinasjon. Fiskerinæringa er basert på høsting av våre felles fornybare ressurser i havet. Denne høstingen har ikke alltid vært bærekraftig, men utviklingen de siste 50-60 år har helt klart gått i riktig retning. Kunnskap, forvaltning og holdninger er nøkkelelementer i en hovedsakelig positiv utvikling i fiskerinæringa. Norges Råfisklag er en sentral aktør i forvaltningen av våre fiskebestander.

Svein Ove Haugland, adm.dir. Foto: Lisbeth Drotz

Råfisklaget ble opprettet for å bidra til økt sosial bærekraft i våre fiskerisamfunn ved at fiskerne skulle sikres et rettferdig, forutsigbart og rimelig økonomisk grunnlag for sin virksomhet. Sosial bærekraft er derved solid forankret i lagets historie.

Lagets forståelse og handlinger knyttet til alle sider ved miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft, har vokst frem i takt med forståelsen i fiskerinæringa og resten av samfunnet. Vi ønsker å ytterligere styrke vår kunnskap og bevissthet rundt de valgene vi tar i et bærekraftperspektiv.

Sentrale deler av Råfisklagets tjenester er vitale for fiskerinæringens svar på bærekraftutfordringen ved at vi gjennom våre tjenester for omsetning, oppgjør og kontroll bidrar til å dokumentere at sjømaten er lovlig fanget og omsatt. Bærekraftbegrepet har vært en del av Råfisklagets formål siden 2006.

Vi vil tydeliggjøre betydningen av arbeidet med økt bærekraft for våre ansatte og øvrige interessenter, for å sikre best mulige holdninger i dette arbeidet. Vår ambisjon er å identifisere og systematisere forbedringstiltak innenfor alle de tre bærekraftdimensjonene.

Samtidig som vi skal sikre orden i eget hus, har vi ambisjoner om å bistå resten av verdikjeden i arbeidet med å lage bærekraftdokumentasjon med substans, på en mest mulig effektiv måte. Dette utviklingsarbeidet er særlig viktig i en næring med mange små og mellomstore bedrifter, som kanskje ofte mangler egne ressurser til dette utviklingsarbeidet.

Vårt rapporteringsgrunnlag ble etablert gjennom rapporten for 2021. I påfølgende år har vi rapportert på utviklingstrekk og endringer. Råfisklagets ambisjon er å systematisk forbedre rapporteringen ved å styrke kompetansen, forbedre grunnlagsdata og søke nye indikatorer som sikrer substans i rapporteringen.

Uansett forplikter vi oss til å kontinuerlig ta steg i riktig retning for å bidra til best mulig bærekraftig forvaltning av kystens verdier sammen med resten av fiskerinæringa.

Foto: Sigrd Aune Mathisen

2. Nøkkeltall

Om Norges Råfisklag

Norges Råfisklag er ett av fem fiskesalgslag i Norge som i medhold av fiskesalgslagsloven tar hånd om viktige nasjonale oppgaver og organiserer førstehåndsomsetning av villfanget fisk og annen sjømat i Norge. Salgslaget er organisert som et samvirkeforetak og er eid av Norges Fiskarlags regionale organisasjoner innenfor Råfisklagets geografiske område samt Fiskebåt, Norges Kystfiskarlag og Norsk Sjømannsforbund. Fiskere har gjennom sitt medlemskap i nevnte fagorganisasjoner eierskap i Råfisklaget. Årsoverskudd i Råfisklaget tillegges foretakets egenkapital, hvor det ikke utdeles utbytte.

Figur 1: Råfisklagets område markert i turkis.

Fire av salgslagene, med Norges Råfisklag som det største, ivaretar omsetningen av torskefisk, skalldyr, bløtdyr og småkval. Langs norskekysten har salgslagene geografisk ansvar i hvert sitt område. Råfisklagets område strekker seg fra Finnmark i nord til Nordmøre i sør. Salgslaget har hovedkontor i Tromsø og regionkontorer i Svolvær og Kristiansund.

Råfisklaget organiserer markedsplassen for villfanget sjømat ved å legge til rette for omsetning av fangstene og garantere fiskerne oppgjør. Gjennom dokumentasjon og ressurskontroll sikres trygg mat og god forvaltning av Norges felles ressurser. Å sikre fiskerne og kystsamfunnene stabilitet, forutsigbarhet og trygghet er et samfunnsansvar Råfisklaget tar på alvor. Nedenfor presenteres omsetningstall for 2023 med prosentvis endring fra 2022.

Omsetning, resultat og klimagassutslipp

TOTALVEKT OMSATT

1 165.203

TONN

Rund vekt

-3 %

SLUTTSEDLER
ENKELTFANGSTER

157187

FARTØY

5409

3 837 Fiskefartøy 1 572 Fritidsfartøy

REGISTRERTE FISKEKJØPERE

256

MOTTAKSSTASJONER

275

I Råfisklagets distrikt

NORSK FISKEFLÅTE

15.841

MNOK

+4 %

UTENLANDSK FISKEFLÅTE

1.981

MNOK

-2 %

TOTALT

17.822

MNOK

+3 %

Konsernet består av morselskapet Norges Råfisklag SA og eiendomsselskapene Fiskernes Hus AS, Fiskergata 22 Svolvær AS og Kystens Hus AS samt investeringselskapet Marininvest AS. Se årsberetning for mer detaljerte regnskapstall for Norges Råfisklag og konsernet i 2023.

Figur 2: Nøkkeltall årsresultat, driftsinntekter, driftskostnader, skatt og avgifter samt totalt klimagassutslipp for virksomheten i 2023.

3. Bærekraft i Råfisklaget

Fiskeriene har vært grunnlag for liv og bosetting langs kysten i århundrer. De har gitt oss tilgang på mat fra rene og næringsrike havområder, og er grunnlag for foredling og handel som skaper store verdier for Norge. Fiskeriene er en del av vår rike kulturarv og de bidrar i dag til en stor og omfattende handel med markeder rundt om i hele verden. Fisken og fiskebestandene er en nasjonal ressurs. Dersom våre bestander forvaltes på riktig måte, vil de også være en ressurs for framtidige generasjoner. En god og riktig forvaltning skjer både nasjonalt, og i samarbeid med andre viktige kystnasjoner og naboland som har felles interesse av de samme ressursene.

I Råfisklagets område finner vi et havområde med naturgitte gunstige forhold for sterke villfiskbestander. Siden etableringen i 1938 har Råfisklaget hatt en lovbestemt funksjon knyttet til førstehåndsomsetningen av marine ressurser i Råfisklagets geografiske distrikt. Råfisklaget spiller dermed en viktig rolle for verdiskaping og sysselsetting i lokalsamfunnene gjennom forvaltningen av ressursene og markedsplassen for fiskere og fiskekjøpere. Med økende fangstkapasitet, sterk konkurranse om råstoffet, myndighetenes innføring av

kvoter og etter hvert lukking av fiskeriene, har Råfisklagets rolle blitt stadig viktigere. De ansatte og styret i Norges Råfisklag er bevisst det ansvaret fiskesalgslaget har.

Bærekraft ligger til grunn for mange av oppgavene som utføres i vårt daglige virke, blant annet gjennom ressurs- og kvalitetskontrollen, samt veiledning og rådgivning som utføres av kontrollørene ved ressurs- og miljøavdelingen. Ved å være synlige og til stede på kaia, i dialog med fiskere og fiskekjøpere samt i samarbeid med andre kontrollinstanser, ser man at arbeidet bidrar til økt kvalitetsfokus og bevissthet hos fiskere og fiskekjøpere. I et bærekraftperspektiv gir dette bedre ressursutnytting og redusert matsvinn.

Foto: Ronje Berg

Råfisklagets strategi

Strategien for 2020-2025 som ble lansert i 2019 definerer de viktigste interessentene for Råfisklagets virksomhet – *fiskerne*, *fiskekjøperne* og *myndighetene*. Norges Råfisklags bærende verdier er rettferdighet, ryddighet og å sørge for en sunn og god konkurranse om fiskernes råstoff. Der ligger også et ansvar om å bidra til balanse mellom ulike hensyn. Arbeidet med vår nye strategi som blir gjeldende fra 2026 er påbegynt.

I nært samarbeid med myndighetene ved Nærings- og fiskeridepartementet, Fiskeridirektoratet, Mattilsynet og Justervesenet, har Råfisklaget en sentral oppgave med ansvar for kvote-, ressurs- og kvalitetskontroll. Ved å sørge for gode og oppdaterte digitale systemer for registrering av ressursuttak og sporbar dokumentasjon, er Råfisklaget en viktig brikke i bærekraftig forvaltning av fiskeressursene. Digitalisering har vært, og er en viktig del av Råfisklagets strategi for bærekraftig forvaltning av ressursene og bedre tjenester for interessentene.

Strategi 2020 – 2025

Forslag til forbedringer, nye tiltak og prosjekter er det en forventning om at alle ansatte skal ta initiativ til og spille inn til ledelsen. Vi skal utvikle oss og stadig bli bedre. Digitalisering og utvikling av våre tjenester skal gjennomsyre våre tanker. Det er et overordnet mål at Råfisklaget skal lede an i digital tjenesteutvikling. Vi skal yte best service overfor våre viktigste målgrupper – både personlig og digitalt. Vi skal være næringsas orakel på våre fokusområder. Vi skal bidra til like konkurransevilkår i råvaremarkedet.

Figur 3: Råfisklagets strategi for 2020-2025.

Virksomhetens formål er formulert i følgende ordlyd;

«Ved organisert førstehåndsomsetning av viltlevende marine ressurser skal Norges Råfisklag gjennom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring.»

I formålet ligger det en utfordring om å sikre fiskernes inntekter, men også å sørge for en effektiv omsetning og garantere fiskerne oppgjør. Som en del av dette må Råfisklaget sørge for å ha nødvendig egenkapital og likviditet for et effektivt omsetnings- og oppgjørssystem. Bærekraftig forvaltning av ressursene og kontroll med uttaket er grunnleggende. Formålet ligger til grunn for de valg og prioriteringer Råfisklagets styre har gjort i beretningsåret 2023.

Bærekraftsarbeid i Råfisklaget

Rapportering

Råfisklaget sin første bærekraftsrapport gjaldt for 2021 og redegjorde for arbeidet som lå til grunn, hvordan vi rapporterer ut fra et helhetlig ESG-perspektiv og prosessen rundt implementering av rapportering på bærekraft, nye rutiner og mål i Råfisklaget. Den første rapporten avdekket svakheter i datafangsten, og det ble derfor igangsatt prosesser for å sikre et større og bredere datagrunnlag.

Rapporten for 2022 presenterte mer solide tall, men fortsatt hadde vi kilder til usikkerhet. Blant annet manglet vi gode tall for utslipp og forbruk ved regionkontorene. Derfor ble det i 2023 igangsatt et arbeid der regionkontorene skulle Miljøfyrtårnsertifiseres. Sertifiseringen er et nyttig element i å systematisere arbeidet med bærekraft i hele organisasjonen, og gir samtidig mulighet til å rapportere mer helhetlige data inn mot klimaregnskapet. Kontoret i Kristiansund ble sertifisert i løpet av året, mens det for kontoret i Svolvær gjenstår godkjenning fra Mattilsynet før de kan sertifiseres.

Klimaregnskapet for beretningsåret er ført i klimaportalen CEMAsys for å sikre et mer detaljert og oversiktlig klimaregnskap.

I 2023 ble det bestemt at ansattes reisevirksomhet til og fra jobb skulle kartlegges, og disse dataene inngår i årets klimaregnskap. Kartleggingen ble gjennomført på begynnelsen av 2024 ved at alle ansatte fikk tilsendt et skjema der de rapporterer for reisevaner i 2023. I skjemaet anslår de hyppigheten av reise til og fra jobb, fremkomstmiddel og distanse. Det skiller mellom reise i sommer- og vintermånedene for å fange opp forskjeller som skyldes vær.

Bærekraftsgruppa

Høsten 2022 ble organisasjonens bærekraftsarbeid styrket ved at den opprinnelige prosjektgruppa ble permanent. Gruppa består av representanter fra hver av avdelingene på hovedkontoret, samt regionkontorene i Svolvær og Kristiansund. Gruppa jobber med temaet bærekraft på tvers av organisasjonen, og rapporterer direkte til daglig leder. Det er bærekraftsgruppa som har ansvar for bærekraftsrapporten og klimaregnskapet.

Mandatet for gruppa:

- Bidra til økt kunnskap og forståelse for arbeidet med bærekraft i hele organisasjonen.
- Foreslå nye tiltak og prioriteringer i Råfisklagets arbeid for økt bærekraft i egen organisasjon.
- Bidra til at Råfisklagets tjenesteutvikling er forankret i de av FNs bærekraftsmål som er prioritert hos oss.
- Foreslå tiltak og forbedringer som kan gjennomføres i fiskerinæringen generelt og i fiskeflåten spesielt.
- Koordinere arbeidet med å oppdatere og videreutvikle Råfisklagets rapportering på bærekraftområdet (bærekraftsrapporten).

Organisasjonen

De ansatte skal være involvert i og informert om bærekraftsarbeidet i organisasjonen, og oppdateres jevnlig på arbeidet gjennom intranett og på fellesmøter for alle ansatte.

På begynnelsen av året ble prioriteringer som lå til grunn for Råfisklagets arbeid med økt bærekraft i 2023 publisert på intranett. Disse presenteres nedenfor.

Prioriteringer i 2023:

- Alle møter som medfører reiser skal vurderes i forhold til alternativet bruk av Teams-møte.
  - Skal ikke være til hinder for deltakelse på møter, konferanser og seminarer hvor det er naturlig at Råfisklaget er til stede. Men vi skal vurdere hvor mange som reiser og rotere deltakelse.
- Lokalisering av våre egne fagseminar og ledersamlinger skal også vurderes i et utslippsperspektiv – men det skal fortsatt være lov å flytte på seg.
- Gradvis utskifting av Råfisklagets biler til el-bil herunder vurdere avvikling av firmabilordningen.
- Redusere forbruket av papir ved økt digitalisering, herunder lage oversikt over utviklingen i papirforbruk.
- Stimulere til økt kompetanse og utdanning i bærekraft-tema for våre ansatte.
- Foreta en gjennomgang av energiutnyttelse /-optimalisering i våre to bygg for å kartlegge forbedringspotensial.
- Sette i gang prosessen med å få hele organisasjonen, inkludert kontoret i Svolvær og Kristiansund, miljøfyrtårnsertifisert i løpet av 2023.

Høsten 2023 ble det gjennomført et fagmøte for alle ansatte der det ble informert om EUs taksonomi og det nye rapporteringsregelverket European Sustainability Reporting Standards (ESRS) for bærekraftsrapportering. Videre ble det gitt en vurdering om hva vi, basert på nytt regelverk og p.t., ser blir de viktigste endringene for Råfisklagets rapportering. Noen av punktene presenteres under.

- Endre rapporteringsformat; deler av bærekraftsrapporten skal etter hvert inn i årsberetningen som en del av styrets beretning og revideres av revisor.
- Gjennomføre en dobbel vesentlighetsanalyse som blir førende for hva vi skal rapportere på innen regelverket.
- Det nye regelverket fordrer at styret skal involveres i større grad og ta eierskap til bærekraft i virksomheten.
- Det blir mer omfattende og detaljerte krav til selve rapporteringen, spesielt klimaregnskapet og særlig tall som angår indirekte utslipp fra aktiviteten til Råfisklaget.
- Vi bør sette mål for utslippsreduksjon, og det må beskrives hvordan målene skal nås, når tid og hvorfor det er viktig at de nås. Vi skal sette både kortsiktige og langsiktige mål og ta stilling til hvordan for eksempel

politikk, teknologiske endringer og klima vil kunne påvirke Råfisklaget og næringen på kort og lengre sikt.

I løpet av året ble Råfisklagets styre i større grad involvert i bærekraftsarbeidet. Dette har blitt gjort ved at styret, med veiledning fra bærekraftsgruppa, har gjennomført en vesentlighetsanalyse som legger føringer for prioriteringer og valg for årene fremover. Resultatet og prosessen med vesentlighetsanalysen presenteres i kapittel 3.

Bærekraft som tema på årsmøtet

På Råfisklagets årsmøte mai 2023 var bærekraft og temaet «Markedenes krav til dokumentasjon av bærekraft – hvordan ligger fiskerinæringen an?» på agendaen.

Vedtaket fra årsmøtet lyder:

«...Årsmøtet ber styret om å videreutvikle Råfisklagets egen bærekraftrapportering som et verktøy for å bistå resten av verdikjeden i dette arbeidet.

For å støtte næringsaktørene skal Råfisklaget legge til rette for ytterligere markeds- og samfunnsmessig relevant bærekraftinformasjon knyttet til sluttseddelen.

Råfisklaget skal støtte opp om forsknings- og informasjonsaktivitet som synliggjør fiskeflåtens bidrag til samfunnskontrakten gjennom mest mulig aktivitet i kystsamfunnene.»

I sak 3 gjeldende Virksomhetsrapporten ble det vedtatt at Råfisklaget skal «bidra til at aktørene i verdikjeden kan dokumentere bærekraft for sine produkter i takt med markedene sine krav.»

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål ligger til grunn for og er førende for nasjonale prioriteringer. I etableringen av strategien for 2020-2025 ble det identifisert bærekraftsmål som vi da anså som relevant. Verden og samfunnets holdninger har endret seg betraktelig på kort tid, og det har resultert i at det i løpet av årene som har gått er gjort justeringer av målene som tidligere har vært framhevet.

I 2021 ble det gjort et arbeid for å vurdere hvilke bærekraftsmål som var mest relevant for fiskerinæringen og Råfisklagetets virksomhet. I løpet av 2022 gjorde bærekraft- og ledergruppen en prioritering av hvilke bærekraftsmål som skal være styrende for organisasjonens arbeid og prioriteringer. Nedenfor presenteres de fem prioriterte mål med delmål og begrunnelse for vår prioritering. I 2023 har Råfisklaget jobbet bevisst opp mot våre prioriterte mål, og tabellen er oppdatert med arbeidet som er lagt ned i løpet av beretningsåret.

Vesentlige mål og ringvirkninger på FNs bærekraftsmål

De 5 prioriterte mål med delmål:

Prioriterte mål	Delmål	Hvorfor
 <p>5 LIKESTILLING MELLOM KJØNNENE</p>	5.1, 5.5	<p>Vi må styrke kjønnsbalansen i vårt styre, i ledende stillinger i Råfisklaget og vedlikeholde kjønnsbalansen blant de ansatte (og på Råfisklagets ulike kontorsteder). Det er viktig å framsnakke næringa med mål om å bidra til rekruttering av kvinner og menn. Det er også viktig å oppfordre fiskerne til å organiserer seg slik at de er valgbare til vårt styre. Råfisklaget bidrar gjennom å særskilt invitere unge fiskere til årsmøtet.</p> <p>2023: I løpet av 2023 kom det et nytt lovverk som krever 40 % representasjon av begge kjønn i styrer. Dette lovkravet gjelder også for Råfisklaget og vil for vår del tre i kraft ved årsmøtet i 2024. Styret har gjennom høsten 2023 jobbet målrettet for å sikre at vi skal oppfylle loven.</p>
 <p>8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST</p>	8.4, 8.5, 8.8	<p>Råfisklaget tilrettelegger markedsplassen for omsetning av viltlevende marine ressurser. Vårt bidrag for å sikre utnyttelsen av ressursene er å opprettholde strukturene for kjøp langs kysten i vårt område. Dette skjer blant annet ved å tilrettelegge for fraktstøtte og tilskudd. Råfisklaget skal bidra til at råstoffet omsettes på en rettferdig markedsplass for fiskere og fiskekjøpere.</p> <p>Råfisklaget er en samvirkeorganisasjon som er eid av faglagene til fiskerne. Vi er bærere av en tradisjon for en organisert næring som tar kollektivt ansvar. Gjennom tilstedeværelse på kaia har vi et utgangspunkt for å følge med på og å varsle om eventuelle avvik til rette myndigheter. Åpenhetsloven legger allerede føringer på dette området.</p> <p>Ved rekruttering av nye kollegaer til Råfisklaget skal vi tilrettelegge for og være bevisst på at mangfoldet i bedriften skal representere mangfoldet i samfunnet. Lik avlønning for likt arbeid er et mål.</p> <p>2023: Råfisklaget har etter ønske fra årsmøtet i 2022, tilrettelagt og gjennomført auksjon av fersk fisk i 2023. I tillegg har man imøtekommet ønsket fra næringen om at minst 50 % av fryst råstoff skal omsettes på auksjon som en prøveordning. Ordningen videreføres i 2024.</p>

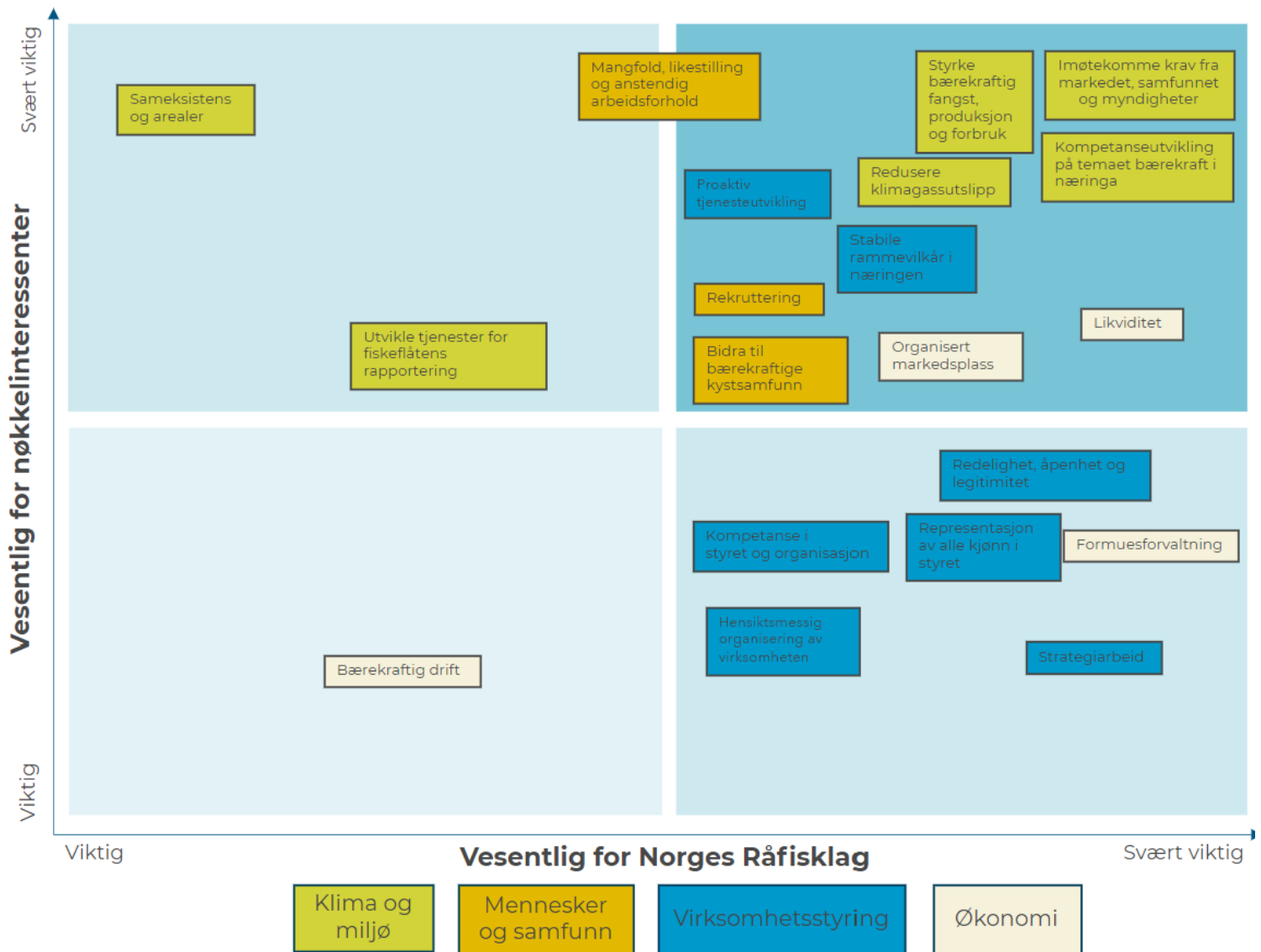
<p>9 INDUSTRI, INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR</p> 	<p>9.1, 9.4</p>	<p>Råfisklaget bidrar til innovative digitale løsninger som er tilgjengelige for forvaltningsmyndighetene så vel som for næringsutøverne. På sikt vil Råfisklaget kunne utvikle verktøy som letter rapporteringen for fiskerne i forbindelse med blant annet klimagassutslipp.</p> <p>2023: Det er igangsatt et prosjekt gjennom Catch Certificate der salgslagene sammen tilrettelegger for at fiskefartøy kan rapportere i tråd med krav fra åpenhetsloven. Løsningen forventes ferdigstilt i løpet av 2024.</p>
<p>12 ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON</p> 	<p>12.2, 12.3,</p> <p>12.6</p> <p>12.8</p>	<p>Råfisklaget skal bidra til at det ikke høstes mer av havet enn hva det tåler, og gjennom kvote- og ressurskontroll skal vi kontrollere at våre fiskere ikke fanger mer enn gitte kvoter. Vi skal være synlig på kaia og til stede på arenaer der regelverk diskuteres og formes, og være tydelige på at omsetning utenom salgslag er ulovlig. Vi skal også legge til rette for at råstoffet som tas på land i størst mulig grad utnyttes til produksjon av mat. Her er markedsarbeidet spesielt viktig.</p> <p>Råfisklaget ønsker å være ledende innenfor bærekraft blant salgslagene, og vil styrke det gode samarbeidet med de øvrige salgslagene gjennom Norsk Villfisk for å forankre bærekraft i hele næringa. Målet på sikt er at alle salgslagene sammen skal bidra til at villfisknæringa opprettholder og bidrar til miljømessig, sosial og samfunnsøkonomisk bærekraft på best mulig måte.</p> <p>Målet bør også være at vi legger til rette for at våre eiere på en enkel måte kan rapportere på bærekraft gjennom våre digitale tjenester. Dette kan gjelde både sosial og miljømessig bærekraft, eksempelvis ved å rapportere på antall kvinner og menn på fartøyene, om mannskap har tariffavtale og drivstofforbruk. Det forventes at myndighetene innen få år vil stille krav til fiskere om rapportering av nevnte forhold. Da vil Råfisklagets rapporteringsmuligheter være et godt verktøy for både fiskerne og fiskekjøperne.</p> <p>Vi skal fortelle den gode historien om villfisknæringa og fiskeriene i et bærekraftsperspektiv, og hvordan sjømaten sørger for måltider med lavt klimaavtrykk.</p> <p>2023: I løpet av året har kontrollørene ved avdelingen for ressurs- og miljø gjennomført ressurskontroll (over 300) og kvalitetstilsyn (over 200) i hele vårt distrikt. Arbeidet bidrar til kontroll over ressursuttaket og gir økt oppmerksomhet på kvalitet, som et tiltak for å øke verdien på råstoffet og redusere matsvinn.</p>

 <p>14 LIVET I HAVET</p>	<p>14.1, 14.3, 14.4</p>	<p>Råfisklaget gir støtte til opprydding av søppel og avfall langs kysten. Vi ønsker å bidra til forebygging av forsøpling av havet ved å gjennomføre tiltak som vil påvirke næringen i riktig retning.</p> <p>Vi kan bidra til bevisstgjøring om CO₂-utlipp og koblingen til havforsuring, eksempelvis ved at utlipp dokumenteres på sluttseddel. Råfisklaget har allerede svært gode systemer for å overvåke uttaket av ressurser fra havet. Slike systemer for kontroll må videreutvikles og styrkes i samarbeid med forvaltningsmyndighetene.</p> <p>2023: I løpet av året ga Råfisklaget støtte til flere ryddeaksjoner gjennomført av lag og foreninger i vårt område fra Finnmark til Nordmøre.</p>
<p>Relevante mål</p>		
 <p>13 STOPPE KLIMAENDRINGENE</p>	<p>13.1, 13.3</p>	<p>Råfisklaget skal være forberedt på, og søke kunnskap om hvordan klimaendringer vil kunne påvirke våre eiere og Råfisklagets virke. Delmål 13.3 griper direkte inn i valg vi gjør i driften av organisasjonen.</p>
 <p>17 SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE</p>	<p>17.17</p>	<p>Vi forstår dette målet som overordnet. Det peker på globalt samarbeid, men vi anser det relevant slik Råfisklaget samarbeider med andre aktører på flere arenaer for å sikre at fiskerinæringa bidrar positivt innenfor bærekraftsmålene. Vi er avhengig av internasjonalt samarbeid blant kystnasjoner og med naboland som har felles interesse av de samme fornybare ressursene.</p> <p>Vi skal bidra til god sameksistens med andre aktører som opererer i de samme havområdene for å sikre grunnlaget for en bærekraftig næring.</p> <p>Vi skal delta på de arenaene som fremmer likestilling, bidra til et organisert arbeidsliv i fiskerinæringa, til å finne løsninger for klimagasskutt, framsnakke de som reduserer svinn og overforbruk, og forsvare bærekraftig ressursforvaltning og høsting.</p>

Styrets vesentlighetsanalyse

Innledningsvis i arbeidet med bærekraftsrapportering ble det i 2021 gjennomført interessentdialog med interne og eksterne ressurspersoner og næringsaktører samt en vesentlighetsanalyse som la grunnlag for våre mål i bærekraftsarbeidet. Det var tydelige forventninger om at Råfisklagets høye tillit og anseelse måtte omsettes i en posisjon for å fremme bærekraft og samfunnsansvar.

I løpet av 2023 ble det gjennomført en vesentlighetsanalyse med styret i Råfisklaget. Bakgrunnen er de raske endringene vi har erfart på området og behovet for at styret i enda større grad blir informert og engasjert i det arbeidet som virksomheten legger ned i bærekraftsarbeidet. Analysen er gjennomført ved at alle i styret tidlig på høsten ble bedt om å komme med skriftlige betraktninger rundt de fire hovedområdene vi har valgt skal inngå i den årlige rapporteringen fra Råfisklaget. Disse ble deretter bearbeidet i bærekraftsgruppa og lagt frem i styremøtet i desember for videre diskusjon i plenum. Resultatet fra diskusjon med prioriteringer presenteres i figur 4 nedenfor.

Figur 4: Resultat fra vesentlighetsanalysen med prioriteringer.

Nedenfor er utfyllende forklaringer for de ulike temaene og punkter i figuren. De enkelte punktene kan relateres til bærekraftsmålene virksamheten har ansett som mest relevant.

Klima og miljø

- **Redusere klimagassutslipp** for Råfisklagets drift. Vurdere tiltak for å redusere utslipp knyttet til eiendomsvirksomhet, reisevirksomhet, avfallshåndtering m.m. (Bærekraftsmål 13)
- **Utvikle tjenester for fiskeflåtens rapportering** som bidrar til at fiskerne enkelt kan rapportere på bærekraft. Dette kan eksempelvis være felt på sluttседdel for rapportering av drivstofforbruk. (Bærekraftsmål 12)
- **Imøtekomme krav fra markedet, samfunnet og myndigheter** når det gjelder rapportering på bærekraftsparametere. Vi må også imøtekomme forventninger som er viktig for å opprettholde et godt omdømme for villfanget sjømat, fiskerne og Råfisklaget. (Bærekraftsmål 12)
- **Kompetanseutvikling på temaet bærekraft i næringa.** Råfisklaget skal tilegne seg nødvendig kompetanse om det grønne skiftet, ny teknologi og finansielle ordninger.
- **Styrke bærekraftig fangst, produksjon og forbruk.** Råfisklaget skal tilgjengeliggjøre data for videre bruk i verdikjeden, støtte forskningsprosjekter som utvikler nye redskap og teknologi med mål om lavere utslipp. Vi skal bidra til prosjekter med formål om bedre utnyttelse av restråstoff og nye/andre arter. (Bærekraftsmål 8, 12 og 14)
- **Sameksistens og arealer.** Råfisklaget skal bidra med data og kunnskap som styrker og holder fiskernes og fiskerienes posisjon. (Bærekraftsmål 12)

Mennesker og samfunn

- **Mangfold, likestilling og anstendig arbeidsforhold.** Råfisklaget skal på vegne av fiskerinæringen kommunisere og tydeliggjøre gevinsten av en åpen og inkluderende næring. (Bærekraftsmål 5)
- **Rekruttering.** Fremtidens fiskerinæring behøver både erfaring og ny kompetanse. Råfisklaget skal jobbe for at rekrutteringen sikrer erfaringsoverføring som grunnlag for ny kunnskap. (Bærekraftsmål 5 og 8)
- **Bidra til bærekraftige kystsamfunn.** Råfisklaget ser viktigheten av å bidra til mottaksstruktur (inkl. mottaksstasjoner), velferdstilbud, lag og foreninger m.m., som ledd i å oppfylle forpliktelsene til samfunnskontrakten og samtidig gi næringen legitimitet. (Bærekraftsmål 8)

Virksomhetsstyring

- **Redelighet, åpenhet og legitimitet** er bærende verdier. Vi skal være oppmerksomme på habilitetsspørsmålet og følge kravene i Åpenhetsloven. Målet er å være bredt akseptert i samfunnet og sikre at vår posisjon er solid nok til å tåle de kritiske røstene. Vi skal samtidig være bevisst på balansegang mellom å være privateid og å utføre offentlige oppgaver. (Bærekraftsmål 9)

- **Hensiktsmessig organisering av virksomheten.** Råfisklaget skal møte behovet for hurtig omstilling som respons på klimaendringer, politiske signaler og det grønne skiftet. (Bærekraftsmål 8)
- **Proaktiv tjenesteutvikling.** Råfisklaget skal være forberedt på det som kommer, oppdage trender, prioritere samt utvikle digitale tjenester som tilfredsstillende krav og forventninger som følger av det grønne skiftet. (Bærekraftsmål 9)
- **Stabile rammevilkår i næringen.** Råfisklaget skal forsvare Deltakerloven og Fiskesalgslagsloven som to av grunnsteinene i fiskerinæringen. (Bærekraftsmål 9)
- **Strategiarbeid.** Økonomisk og politisk turbulens samt endringer i klima og fiskeressurser øker behovet for løpende evaluering og endring av strategien. Råfisklaget skal være bevisst på at fremtidige endringer vil kunne kreve hurtigere omstilling. (Bærekraftsmål 12)
- **Representasjon av alle kjønn i Råfisklagets styre.** Råfisklaget skal oppfylle lovkravene om representasjon i salgslagets styre. (Bærekraftsmål 5)
- **Kompetanse i styret og organisasjon.** Råfisklaget skal ha kompetanse som svarer på kravene og forventningene i nye regelverk nasjonalt og internasjonalt.

Økonomi

- **Formuesforvaltning.** Råfisklagets formue skal forvaltes i tråd med kriterier for ESG. (Bærekraftsmål 8 og 12)
- **Likviditeten i salgslaget** må sikre en forsvarlig gjennomføring i fiskeriene gjennom sesongene. (Bærekraftsmål 8)
- **Organisert markeds plass** som håndterer endrede forventninger og preferanser i markedet, nye arter, kvotenedgang og handelshindringer. (Bærekraftsmål 8)
- **Bærekraftig drift.** Tjenestene gjennom Råfisklaget må reflektere inntektsnivået. (Bærekraftsmål 8)

Som vist ovenfor svarer resultatet fra vesentlighetsanalysen ut på flere av våre prioriterte bærekraftsmål og delmål. Resultatet fra analysen vil være førende for Råfisklagets bærekraftsarbeid framover.

Veien videre

Resultatet fra vesentlighetsanalysen og arbeidet med FNs bærekraftsmål vil utgjøre en del av grunnlaget for strategiarbeidet fremover.

Foto: Ingrid Dahlen

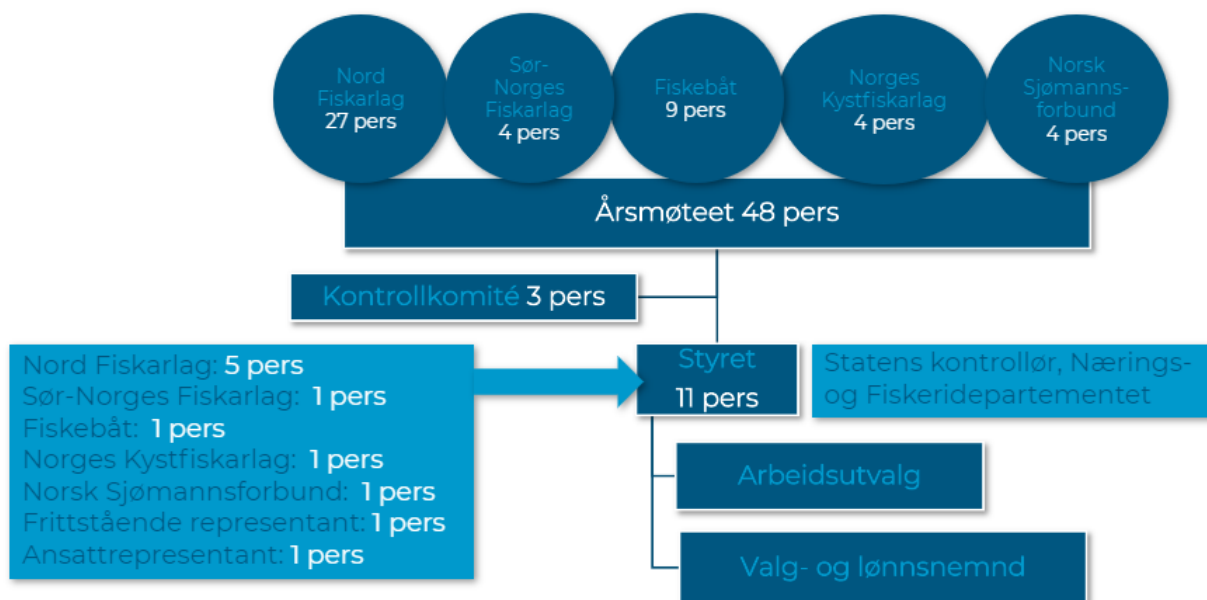
4. Styring, organisering og ansvar

Styrende organ i Norges Råfisklag

Årsmøtet er Råfisklagets øverste organ med representanter fra alle eierorganisasjonene. Årsmøtet velger Råfisklagets styre, i tillegg velger ansatte i Råfisklaget en ansattrepresentant til styret. Av styret oppnevnes det et arbeidsutvalg (AU) bestående av leder, nestleder og ett styremedlem. Styrets sammensetning skal være representativt for eierne. Se årsberetning for 2023 for detaljer.

På årsmøtet i mai 2022 ble det vedtatt at styret skulle utvides med én representant for å sikre kvinnerepresentasjon i Råfisklagets styre. Per 31.12.2023 er to av elleve styremedlemmer kvinner, den ene valgt inn på årsmøtet i mai 2022 og ansattes representant ble valgt inn i juni 2022. Nye lovkrav for representasjon i styret ble vedtatt i 2023 og er gjeldende fra 1.1.2024. For Råfisklaget betyr dette at årsmøtet i 2024 ved valg av styre må oppfylle det nye lovkravet.

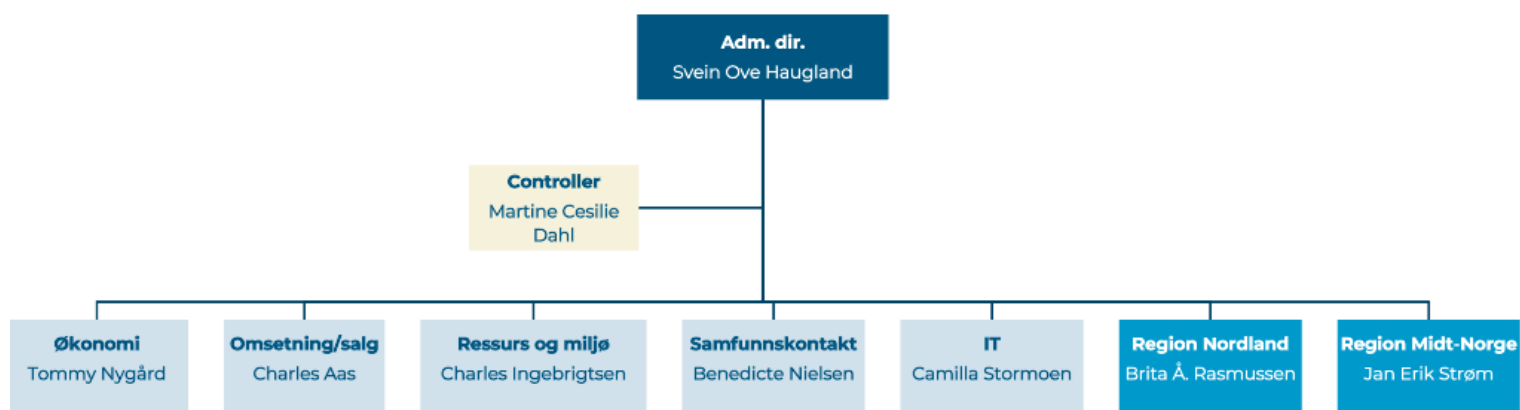
Styringsstruktur i Norges Råfisklag

Figur 5: Styringsstruktur i Norges Råfisklag i 2023.

I 2022 ble det iverksatt endringer i Råfisklagets eierorganisasjoner. De tre nordligste fiskarlagene ble i september slått sammen til Nord Fiskarlag. Dette fikk konsekvenser for sammensetningen av delegater til årsmøtet og til styret i Norges Råfisklag. Endringen ble formalisert på årsmøtet i Råfisklaget mai 2023.

Organisering og ansvar

Figur 6: Ledergruppen i Råfisklagets administrasjon per desember 2023.

Investeringer

Råfisklagets formue og overskuddslikviditet forvaltes i henhold til de rammer og retningslinjer styret har vedtatt og de lovreguleringer som følger et samvirkeforetak. Råfisklagets mål er å sikre formuen på en best mulig måte, hvor selskapet har en langsiktig strategi med mål om best mulig avkastning innenfor moderat risiko. Egenkapitalen i konsernet er bygd opp over flere år. Underveis har det vært behov for å sikre midlene ved å plassere overskuddslikviditet i annet enn bankkonti. I en tidlig fase ble deler av formuen plassert i eiendom, og etter hvert ble ny overskuddslikviditet plassert i verdipapirer. Dette har bidratt til redusert risiko og økt avkastning over tid.

Overskuddslikviditeten er plassert i verdipapirer og eiendom og fordeler seg som følger pr 31.12.2023:

Verdipapirer	22 % av balansen	400 MNOK.
Eiendomsforvaltning	23 % av balansen	431 MNOK.
Likviditetsfond	14 % av balansen	250 MNOK.
Sum forvaltet kapital		1081 MNOK.

Verdipapirer

Styret i Råfisklaget har vedtatt en finansstrategi som gir retningslinjer til administrasjonen for hvordan Råfisklagets midler skal forvaltes. Råfisklaget benytter tre eksterne forvaltere som skal forvalte verdipapirene i henhold til finansstrategien, og vi mottar månedlige statusrapporter over verdipapirporteføljene fra forvalterne.

Finansstrategien legger moderat risiko til grunn for investeringene og angir blant annet hvilke type aktivklasser (aksjer, obligasjoner, pengemarked) det kan investeres i og hvor stor andel (innenfor et intervall) som det kan investeres innen de ulike aktivklassene. De tre forvalterne har generelt noe ulikt syn på markedene, noe som bidrar til ytterligere risikospredning ved at de velger ulik vektning i de forskjellige aktivklassene. I tillegg til avveininger mellom risiko og

avkastning, hensyntar finansstrategien miljøaspekter, samfunnsspørsmål og god eierstyring (ESG – Environment, Social and Governance) i forbindelse med investeringsanalyser og investeringsbeslutninger. I finansstrategien framgår det videre at de forvalterne som Råfisklaget inngår avtale med skal forplikte seg til å følge prinsippene til UNPRI (FNs prinsipper for ansvarlig investering). Ved å signere prinsippene har forvalteren forpliktet seg til å inkorporere ESG-spørsmål i sine investeringsprosesser. Alle fond som vi er investert i, har klassifisering som artikkel 8 og 9 fond (SFDR-klassifisering), bortsett fra to fond som foreløpig ikke har blitt klassifisert. Artikkel 9 fond innebærer at fondets hovedmål er bærekraftige investeringer. Artikkel 8 fond skal fremme miljørelaterte og sosiale aspekter i sin forvaltning, i tillegg til andre hensyn.

Eiendomsforvaltning

Eiendomsforvaltning er også en del av strategisk plassering som bidrar til å redusere risiko og sikre selskapets formue. Datterselskapet Fiskernes Hus forvalter begge eiendommene som er plassert i Svolve og Tromsø. Det foreligger kapitalkostnader utover avskrivninger av bygningsmassen, noe som i hovedsak er kostnader for opptak av lån knyttet til investeringene.

Digital risiko- og mulighetsovervåking

Den digitale utviklingen både internt i Råfisklaget og mellom aktørene i fiskerinæringa, gjør at stabile og sikre digitale tjenester er grunnlaget for bærekraftig forretning og forvaltning. Det er i utgangspunktet ikke lenger mulig å tilby disse tjenestene manuelt.

Både Råfisklaget og aktørene vi samhandler med er sårbare for svikt i de digitale tjenestene og i verste fall kan et omfattende og ødeleggende cyberangrep medføre at tjenestene er nede over lengre tid. Det vil kunne ramme både oppgjørsordningen og ressursregistreringen.

Gitt de siste årenes stigende antall angrep har Råfisklaget gjennomført omfattende tiltak for å sikre oppgjørstjenestene og kunne gjenopprette tjenester etter alvorlige hendelser, dersom det skulle oppstå.

Sikring av fiskernes data og opplysninger

Norges Råfisklag behandler personopplysninger i samsvar med den til enhver tid gjeldende personvernlovgivningen.

Vi utfører en rekke lovpålagte oppgaver som innebærer behandling av personopplysninger, blant annet i forbindelse med omsetnings- og oppgjørsvirksomheten og rapportering til Fiskeridirektoratet.

For ytterligere informasjon ligger Personvernerklæringen tilgjengelig på Råfisklagets hjemmeside; www.rafisklaget.no/personvern.

Åpenhetsloven

Råfisklaget gjennomførte høsten 2022 kartlegging av forretningsforbindelser for de enkelte avdelingene og det ble utarbeidet prosedyrer for risiko- og aktsomhetsvurdering. Rutiner for aktsomhetsvurderinger av våre leverandører er nedfelt i Råfisklagets innkjøpsveileder som skal brukes ved innkjøp og inngåelse av nye kontrakter. Dokumentet er tilgjengeliggjort på Råfisklagets hjemmeside; www.rafisklaget.no/rundskriv-list/innkjoevsveileder-for-norges-raafisklag. Her finnes også informasjon om åpenhetsloven; <https://www.rafisklaget.no/rundskriv-list/aopenhetsloven>.

Fiskesalgslagsloven legger føring for organisering av førstehåndsmarkedet, og dermed også forholdet mellom fisker, salgslag og fiskekjøper. Salgslagene forvalter en markeds plass for omsetning av råstoff i første hånd, hvor fiskere og kjøpere er brukere av tjenesten med hensikt om å inngå avtaler om kjøp og salg av råstoff seg imellom. På mange måter kan fiskesalgslagene sammenlignes med en børs eller et auksjonshus, hvor fisker betaler en avgift for å ha tilgang til å legge sine råvarer ut for salg. Salgslagene har ikke på noe punkt eierskap over råvaren, og heller ikke risikoen ved avhendingen av varen. Fiskere og fiskekjøpere betraktes derfor ikke som en del av i salgslagenes leverandørkjeder. Råfisklaget ser det likevel som en viktig oppgave å bruke vår posisjon i fiskerinæringen til å påvirke alle aktører til å ivareta grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. For å konkretisere dette arbeidet har vi i samarbeid med Sjømat Norge, Catch Certificate og øvrige salgslag tilrettelagt for at fiskerne kan fylle ut en egenerklæring for å sikre og dokumentere at hensynet til sosial bærekraft ivaretas av flåteleddet og i deres leverandørkjede.

Etiske retningslinjer

I forbindelse med åpenhetslovens ikrafttredelse 1.7.2022 ble Råfisklagets etiske retningslinjer revidert slik at de ivaretar lovens krav om ivaretagelse av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Juridisk rådgiver har orientert både ansatte, ledelsen og styret om innholdet og retningslinjene er tilgjengelig i personalhåndboken på Råfisklagets intranett og <https://www.rafisklaget.no/rundskriv-list/etiske-retningslinjer>.

Det er ikke kjente tilfeller av korrupsjon for beretningsåret 2023.

Varslingsregler

Framgangsmåte ved varsling er beskrevet i eget skriv som ligger tilgjengelig på Råfisklagets hjemmeside. Lovgrunnlaget er arbeidsmiljøloven, likestillings- og diskrimineringsloven og beskriver både fremgangsmåte, hvem det kan varsles til samt saksbehandling for varslings saker; www.rafisklaget.no/rundskriv-list/varslingsregler.

Særegent for Ressurs- og miljøavdelingen

Kontrollørene i Norges Råfisklag har 300-400 døgn på kontroll i året. Det betyr at vi har tilstedeværelse på mottak i hele Råfisklagets distrikt. Det er ressurskontroll, kvotekontroll og kvalitetstilsyn som er primær oppgavene. Samtidig er Råfisklaget

en samarbeidspartner for andre offentlige etater med ulike kontrolloppgaver. Fiskeridirektoratet, Mattilsynet, Arbeidstilsynet og Justervesenet er naturlige samarbeidsetater for Norges Råfisklag. Det er utarbeidet egne rutine for varsling av forhold som ligger under de ulike etatenes ansvarsområde.

Veien videre

Lede ved eksempel

Råfisklaget skal gå foran som et godt eksempel i næringa. Salgslaget vil søke og styrke det gode samarbeidet med de andre salgslagene gjennom samarbeidsorganet Norsk Villfisk for å forankre endringer i hele næringa. Målet på sikt er at alle salgslagene sammen skal bidra til at villfisknæringa opprettholder og bidrar til miljømessig, sosial og samfunnsøkonomisk bærekraft på best mulig måte.

Bidra til å sikre anstendig arbeidsforhold gjennom samarbeid

Gjennom dialog med fiskere og fiskekjøpere knyttet til arbeidsforhold, overtidsbestemmelser, minstelønn, sosial dumping og lignende skal Råfisklaget uformelt bevisstgjøre og være en aktiv og synlig aktør. Råfisklaget skal varsle offentlige myndigheter dersom det oppdages kritikkverdige avvik.

Foto: Håvard Otnheim

5. Klima og miljø

Klimaendringer og bestandsutvikling

De siste rapportene fra FNs klimapanel viser at klimaendringene kommer raskere og med større effekt enn vi tidligere har trodd. Endringene vil berøre alle, men i ikke minst de som jobber i naturressursbaserte næringer. Klimaendringene vil berøre villfisknæringen og Råfisklagetets kunder og eiere. Det innebærer blant annet økt økonomisk usikkerhet, fordi klimaendringene kan gi ustabilitet i de finansielle markedene og i demografi/økonomi i viktige markeder for produktene fiskerinæringa produserer og lever av. I 2023 var det en markant nedgang i kvoteanbefalingene for vår viktigste økonomiske art, torsk. På grunn av kvoteoverføringer fra tidligere år, ble ikke kvotenedgangen like merkbar som den kunne blitt. For 2024 er kvotenedgangen ytterligere 20 % og vi ser klare tegn på at dette påvirker alle ledd i flåten, driftsmønster og leveranser til industrien. Kvotemeldingen ble lagt frem januar 2024 og det har i flere år vært knyttet spenning og usikkerhet til innholdet i meldingen. Meldingen er p.t. ute på høring og resultatet vil bli styrende for fiskeripolitikk og kvotefordeling i årene fremover. Kvotemeldingen slik den er formulert nå, har også noen forventninger til salgslagene som får betydning fremover.

Økologisk følsomhet – naturtap

Klimaendringene vil kunne påvirke de ville bestandene i Råfisklagetets område – både i positiv og negativ retning. Forandringer i habitat- og leveområde vil kunne føre til endringer i vandringsmønstre til etablerte og nye arter. Økte havtemperaturer kan endre artssammensetningen og mengden av den enkelte art i områdene fiskerne opererer i. Det vil kunne få økonomiske konsekvenser både for Råfisklaget og våre eiere. Omsetning av nye arter kan ha positiv økonomisk betydning for fiskere, men samtidig kan etablerte arter påvirkes i en negativ retning. Endringene vil kunne forsterkes ytterligere av menneskelig aktivitet langs kysten. Det er viktig at bestandene forvaltes ut fra et føre-var-prinsipp og høstes basert på gjeldende kvoter og forvaltning. Det er viktig at Råfisklaget er tilpasningsdyktig når endringene kommer, og at en er forberedt på å tilpasse tjenestene.

Klimagassutslipp for norsk villfanget sjømat

Rapporten «Greenhouse gas emissions of Norwegian seafood products in 2017» publisert i 2020, analyserer klimaregnskapet for norsk sjømat. Rapporten ser på norsk villfisk, oppdrettsfisk, reker og krabbe, og viser blant annet at klimaavtrykket til produkter av torskefisk har gått ned i løpet av de ti siste årene. Beregningen viser at det har blitt lavere klimagassutslipp for alle typer villfisk. Ifølge rapporten skyldes dette utfasing av kjølemiddel med stor klimapåvirkning, i tillegg til økning i flere bestander – noe som har ført til mer effektiv fangst. Analysen viser også at sjømatprodukter generelt ligger gunstig an i forhold til landbasert kjøttproduksjon.

Fiskeriene er kilde til utslipp av klimagasser og selv om avtrykket er lavt sammenlignet med annen matproduksjon, er det viktig at det legges til rette for

investeringer som bidrar til mindre utslipp og bedre råstoffhåndtering. Bedre kvalitet er grunnlag for bedre utnyttelse av råstoffet og dermed lavere avtrykk fra produsert vare.

Fiskeriene er en dynamisk aktivitet der bestandenes vandringsmønstre og utbredelse varierer etter sesong, og fiskeriaktiviteten følger etter. De siste årene har vi hatt sterke villfiskbestander som har ført til et effektivt fiske. Fremover, med reduserte bestander, kan det forventes at det vil kreve større innsats og mer ressurser i å fange fisken. Det vil følgelig kunne føre til et større klimagassutslipp.

Fiskernes bruk av kyst- og havområder

I Råfisklagets område leverte i alt 5409 fartøy fangst i løpet av 2023.

Flåtegruppene består av alt fra små fritidsfartøy, større kystfartøy til store havgående fartøy. Det leveres både fersk og sjøfryst fisk og skalldyr, i tillegg til hval og tare. En stor del av flåten fisker langs kysten og i fjorder, mens den havgående flåten fangster lengre ut til havs og over større arealer.

Det er ulike arealbehov avhengig av reguleringer, redskapstyper og fartøygrupper. Fiskerienes bruk av arealer konkurrerer med en rekke andre aktiviteter og næringer slik som havbruk, havvind og petroleum. Det er en forventning om at flere nye næringer vil etablere seg i eller i tilknytning til fiskeriområder. Konfliktpotensialet er til stede og fordrer samarbeid for sameksistens. Dette omtales grundigere i kapittel 7.

Foto: Lillian Hansen

Samarbeid for bærekraftig ressursforvaltning

Overbeskatning av naturressursene er negativt både for det biologiske mangfoldet, fiskerne, lønnsomheten og verdiskapningen i næringa. Det er viktig at norske og utenlandske fiskere følger de gitte kvoter og forvaltningstiltak som er satt slik at høsting av ressursene fra havet er bærekraftig.

Når fiskerne leverer fangst i Råfisklagetets område dokumenteres uttaket gjennom sluttseddelen som er en salgsavtale mellom fisker og fiskekjøper. Sluttseddelen inneholder detaljert informasjon om blant annet fisker, fartøy, kvote, fangstfelt, fiskekjøper, fiskeslag, størrelser, kvalitetstilstand og pris. Seddelen utgjør en viktig del av grunnlaget for den offisielle norske fiskeristatistikken som igjen går inn i vurderingen av bestandene og fastsetting av neste års fiskekvoter. Sluttseddelen legges til grunn for fangstsertifikater ved eksport og er et viktig element i miljøsertifiseringen.

Råfisklaget samarbeider tett med myndighetene for å sikre et forsvarlig ressursuttak og for å sikre etterlevelse av forvaltningstiltak og bidra til dokumentasjon og bærekraftig høsting av ressursene. Samarbeid med forvaltningsmyndighetene er et ledd i bekjempelse av fiskerikriminalitet. Fiskeridirektoratet har gjennomgått en omorganisering i løpet av rapporteringsåret som har medført noen endringer, men det er etablert faste møtepunkter slik at samarbeidet skal ivaretas på en forutsigbar måte:

- Samarbeidsmøte en gang i året; Ledes av Fiskeridirektoratet (F.dir), F.dir.- flere avdelinger, Salgslagene og Kystvakten.
- Evalueringmøte, føringsbrev og NSRV en gang i året: Ledes av Fiskeridirektoratet (F.dir), F.dir - flere avdelinger, Salgslagene og Kystvakten.
- ORV (operasjonell risikovurdering) ukentlig digitalt møte; Ledes av F.idir, F.dir – ulike avdelinger, Salgslagene, Kystvakten, Mattilsynet, Justervesenet.
- ORV arbeidsmøter: ikke bestemt frekvens enda: Ledes av F.dir, F.dir - ulike avdelinger, Salgslagene, Kystvakten, Mattilsynet, Justervesenet
- Kontrollsamarbeidsgruppe 2 ganger i året; Fiskeridirektoratet og Salgslagene.

Målet er at de ville bestandene blir beskattet på en måte som bidrar innenfor alle tre bærekrafts-pilarene; miljømessig, økonomisk og sosialt.

Kontrollørene i Råfisklaget gjennomførte 257 ressurskontroller og 49 mottakskontroller i 2023. Det ble gjennomført 160 kvalitetstilsyn på fartøy og 49 kvalitetstilsyn på fiskemottak. Dette er en økning i antall gjennomførte kontroller fra 2022.

Rene hav

Fiskerne høster av havet og selger sine produkter i et marked som blir stadig mer oppmerksom på forurensning – ikke minst gjelder dette plastforsøpling. Det er ikke å legge skjul på at fiskeriaktiviteten også bidrar til det. Plastforurensning og særlig mikroplast i havet har stått høyt på den offentlige agendaen i flere år allerede. Det gir et negativt inntrykk av fisken og havet, som ellers er en viktig kilde til god og sunn mat.

Foto: Lisbeth Drotz

Strandrydding

Som en del av vårt samfunnsansvar øremerker Råfisklaget årlig 1 MNOK til strandryddeaksjoner som gjennomføres av lag og foreninger langs kysten i Råfisklagets område. Råfisklagets ansatte bidrar selv til rydding gjennom et årlig ryddetokt i et samarbeid med Redningsselskapet. Nytt av året var at profesjonelle aktører også kan søke om støtte til større ryddeprosjekter. Vi støttet derfor LoVeMar sitt arbeid med å fjerne tapte fiskeredskaper på bunnen i Austnesfjorden, en fjordarm av Vestfjorden i Vågan kommune.

Marin forsøpling i våre kystområder, blant annet fra fiskeriene, er et stort miljøproblem, og gjennom ordningen legges det til rette for at lag og foreninger kan gjøre en innsats for nærmiljøet og samtidig få pengestøtte for arbeidet.

Tapte fiskeredskaper er en kilde til spøkelsesfiske – det vil si at redskaper blir stående i havet og fortsetter fiske uten at de brytes ned. Slitasje på fiskeredskaper i bruk gir utslipp av mikroplast. Som et tiltak mot spøkelsesfiske deltar Råfisklaget i prosjektet DSolve. DSolve er et 7-årig forskningsprosjekt med mål om å redusere plastforurensning i havet ved å utvikle biologisk nedbrytbare fiskeredskaper. DSolve er ledet av UiT – Norges arktiske universitet, og er et samarbeid med en rekke nasjonale- og internasjonale forskningsinstitusjoner og industripartnere fra fiskeri, havbruk og utstyrsleverandører samt flere offentlige etater og næringsorganisasjoner. Råfisklaget deltar i styringsgruppa og bidrar årlig med kr 50 000 til prosjektet.

Råfisklagets klimaregnskap

Råfisklaget er byggeier og eiendomsforvalter, og i klimaregnskapet for 2023 rapporterer vi for våre tre kontorer i Tromsø (1372 m²), Svolvær (481 m²) og Kristiansund (192 m²), eiendomsselskapene Fiskernes Hus AS, Fiskergata 22 Svolvær AS (4184 m²) og Kystens Hus AS (9880 m²) samt investeringselskapet Marininvest AS. Klimaregnskapet for 2023 har med flere datakilder og utslippstall enn 2022, det er positivt i den forstand at vi nå har bedre oversikt over våre samlede utslipp.

Kystens Hus i Tromsø er energiklasse B, og det er igangsatt et arbeid for å undersøke om bygget kan oppgraderes til energiklasse A. I kontorbyggene i Tromsø og Svolvær er det installert varmegjenvinningsanlegg som bidrar til å holde energiforbruket på et lavest mulig nivå. Hovedkontoret i Tromsø holder til i et relativt nytt bygg og kontorbygget i Svolvær har nylig gjennomgått oppgraderinger. Råfisklaget er eier av byggene i Svolvær og Tromsø, og i Kristiansund leier vi kontorlokaler.

Det gjennomføres papirinnsamling ved Råfisklagets kontorsteder. Avfall kildesorteres og digitale møter benyttes aktivt for å redusere antall reiser. Kontinuerlig jobbing med digitalisering har redusert papirforbruket og behovet for utsending av dokumenter til fiskere og andre aktører, og målet er at alle dokumenter sendes elektronisk.

Kontoret i Tromsø ble sertifisert som Miljøfyrtårn i 2009 og sist resertifisert i 2021. I løpet av 2024 skal kontoret resertifiseres og i denne sammenheng skal også Kystens Hus AS sertifiseres. I løpet av 2023 ble det som tidligere nevnt igangsatt et arbeid for å sertifisere regionkontorene. Kontoret i Kristiansund ble høsten 2023 sertifisert, mens det for kontoret i Svolvær gjenstår godkjenning fra Mattilsynet før de kan sertifiseres. Det forventes at dette ferdigstilles i løpet av 2024.

Scope 1 omfatter transport: 2 firmabiler plassert i Tromsø som brukes i ressurskontroll, 1 firmabil plassert i Svolvær samt 2 firmabiler plassert i Tromsø som er registrert på administrerende direktør og økonomidirektør. Firmabilordningen (inkl. bensinkort) ble avsluttet i løpet av 2023, men inneholder data frem til hver av avtalene ble avsluttet. Totaltallene for brukt drivstoff hentes fra leverandør av drivstoff, Circle K.

Scope 2 omfatter elektrisitet og fjernvarme brukt ved kontorene i Tromsø, Svolvær og Kristiansund. Tallene gjelder bare strømforbruket til Råfisklaget.

Scope 3 omfatter avfall, tjenestereiser, brensel- og energirelaterte aktiviteter, innkjøpt varer og tjenester, ansattes pendling til og fra jobb samt utleie av eiendeler/arealer. Avfallsselskapet Remiks sin portal er benyttet for å kalkulere Råfisklagets relative andel av avhentet avfall ved kontoret i Tromsø.

Flyreiser og overnatting utgjør en vesentlig del av Råfisklagets totale utslipp av klimagasser. Kontrollreiser er en del av de lovpålagte oppgavene Råfisklaget har. I tillegg er årsmøtet en viktig arena der eierne er samlet – om lag 50 delegater og andre inviterte gjester deltar. Det er en løpende vurdering om årsmøtet kan gjennomføres digitalt i større utstrekning, etter erfaringene som ble gjort under pandemien.

Råfisklaget gjennomfører ansattsamling hvert 2. år, sist innlands i 2022. I 2024 planlegges det for reise til utlandet, og det forventes derfor at utslippene for reise på scope 3 vil være høyere i 2024. Som hovedregel skal all reise bestilles gjennom portal hos reisebyrået, men av praktiske årsaker vil ikke det kunne gjennomføres i

alle sammenhenger. Reiser bestilt i forbindelse med gjennomføring av årsmøtet er bestilt utenom reiseportalen og lagt til i klimaregnskapet.

Det har vært benyttet ulike sammenstillinger av data tidligere år slik at tallene vanskelig er sammenlignbare for de årene som er oppgitt i tabellen, blant annet er sammenstillingen for avfall t.o.m. 2022 kun forbruk ved hovedkontor i Tromsø der hovedandelen av Råfisklagets ansatte har kontorsted. For 2023 inkluderer tallet avfall fra kontorene i Tromsø, Svolvær og Kristiansund, i tillegg til leietakere i Tromsø og Svolvær.

Utslipp tonn CO ₂ -ekvivalenser					
Kilde	2019	2020	2021	2022	2023
Scope 1					
Transport	12,90	8,90	33,90	29,50	10,6
Scope 2					
Elektristet	8,62	7,43	6,14	6,04	6,1
Fjernvarme				0,4	0,4
Scope 3					
Tjenestereiser			36,42	115,90	144
Brensel- og energirelaterte aktiviteter				8,00	4,2
Pendling til/fra jobb					24,1
Avfall			13,70	18,30	15,7
Innkjøpte varer og tjenester			0,22	0,22	42,8
Utleide eiendeler/arealer				24,3	40,2
Total (Scope 1+2+3)	21,52	16,33	90,37	202,26	288

Tabell 1: Klimaregnskapet for 2019-2023.

Kommentarer til klimaregnskapet

Scope 1

- Transport: årlig forbruk av virksomhets kjøretøy og bilordning for ledelsen var **4 050,9** liter. Dette tilsvarer **10,6 tCO₂e**. Dette er en nedgang fra 2022 da vi brukte **11 372** liter som tilsvarte **29,5 tCO₂e**, en nedgang på **64,1 %**. Årsaken til nedgangen i antall liter drivstoff er blant annet utfasing av ordningen med bensinkort for ledelsen. I 2024 er alle bensinkort samt bilordningen avsluttet.

Scope 2

- Samlet forbruk av elektrisitet ved kontorene i Tromsø, Svolvær og Kristiansund var **320 378,5 kWh**. Dette tilsvarer **6,1 tCO₂e**. Samlet forbruk av fjernvarme for kontoret i Svolvær var **25 813,5 kWh**, tilsvarende **0,4 tCO₂e**.

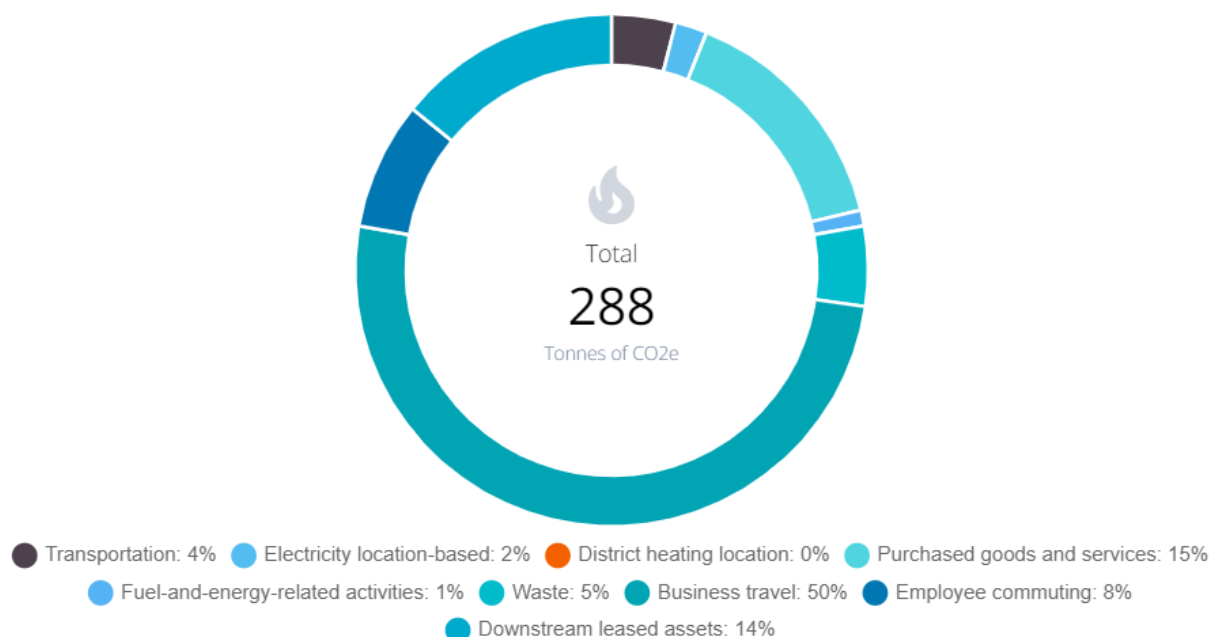
Scope 3

- Tjenestereiser gjelder flyreiser og hotellovernattinger for ansatte i Råfisklaget, styret og delegater til årsmøtet. Tjenestereiser utgjorde til sammen **144 tCO₂e**.
  - o Det ble registrert **480 501 personkilometer** (pkm) med flyreiser i 2023, noe som utgjorde et totalt utslipp på **122 tCO₂e**. Dette er en økning fra 2022 da det ble registrert **414 670 pkm** og **107 tCO₂e**.
  - o Det ble registrert **359 døgn** med hotellovernattinger, der 250 av disse var overnattinger i forbindelse med kontrollvirksomhet. Til sammen utgjorde dette **2,8 tCO₂e**.
- Brensel- og energirelaterte aktiviteter gjelder aktiviteter som ikke omfattes av scope 1 eller scope 2. Dette er utslipp knyttet til produksjon av drivstoff og energi kjøpt og forbrukt i løpet av året. Samlet forbruk var **4,2 tCO₂e**.
- Ansattes pendling med bil og kollektivtransport til og fra jobb utgjorde til sammen **24,1 tCO₂e**. Pendling til fots og på sykkel har følgelig ikke utslipp.
  - o Dieselbil: **5,0 tCO₂e**.
  - o Bensinbil: **15,3 tCO₂e**.
  - o El-bil: **0,3 tCO₂e**.
  - o Hybridbil: **1,3 tCO₂e**.
  - o Kollektivtilbud - buss: **2,3 tCO₂e**.
- Avfallsmengden for kontorene Tromsø, Svolvær og Kristiansund samt avfall fra leietakere ved Kystens Hus og Fiskergata var **116 181 kg**, tilsvarende **15,7 tCO₂e**.

Av dette var

  - o Matavfall: **58 212 kg**.
  - o Elektronisk avfall: **186 kg**.
  - o Glass: **13 170 kg**.
  - o Blandet papp og papir til resirkulering: **9 437 kg**.
  - o Blandet plastembalasje til resirkulering: **350 kg**.
  - o Lystoffrør: **62 kg**.
  - o Restavfall til forbrenning: **9 195 kg**.
  - o Restavfall til energigjenvinning: **25 570 kg**.
- Innkjøpte varer og tjenester gjelder kraftbruk benyttet ved leie av datasenter i Tyskland var **122 640 kWh** som utgjorde **42,8 tCO₂e**.
- Utslipp fra driften av eiendeler/arealer som eies av Råfisklaget og leies ut til andre i rapporteringsåret. Dette gjelder strømforbruk for leietakere Kystens Hus (Tromsø), leietakere Fiskergata 22 (Svolvær) og fjernvarme for leietakere Fiskergata 22. Dette utgjorde **40,2 tCO₂e**.
  - o I Kystens Hus var strømforbruket hos leietakere **1 602 331,1 kWh**.
  - o I Fiskergata 22 var strømforbruket hos leietakere **351 281,3 kWh**. Fjernvarme var **198 726,5 kWh**.

Figur 7: Prosentvis fordeling av klimagassutslipp i 2023.

Årsmøtet

Råfisklagets årsmøte har tradisjonelt blitt gjennomført fysisk med unntak av covid-årene 2020 og 2021. Styret, delegater, inviterte gjester og enkelte ansatte fra regionkontorene må reise for å delta på årsmøtet. Årsmøtet er foretakets øverste organ. Møtet skal ha inntil 52 representanter, og det framgår av § 8 i vedtektene at årsmøtet er ikke beslutningsdyktig med mindre 2/3 av representantene møter.

Styret bestemmer om årsmøtet skal holdes som fysisk eller digitalt møte, jf. samvirkeoven § 44. I 2023 ble årsmøtet gjennomført fysisk i Tromsø og genererte følgelig høyere reisevirksomhet. Gjennomføringen av årsmøtet er en av Råfisklagets største kilder til reisevirksomhet og utslipp. Det vil løpende vurderes om årsmøtet kan og bør gjennomføres digitalt.

Styret, Arbeidsutvalget og Kontrollkomitéen

Råfisklagets styre gjennomførte i 2023 syv styremøter hvorav tre ble gjennomført som digitale styremøter og resterende fire ble gjennomført som fysiske møter. Ett av styremøtene var ekstraordinært i forbindelse med avviklingen av bilordningen og ett i forbindelse med styretur til Trøndelag. Å avholde fysiske møter anses viktig for å kunne ha et velfungerende styre. Alle sakspapirer til styremøtene har siden 2020 blitt sendt ut digitalt via Admincontrol-portalen.

Kontrollkomitéen gjennomførte tre fysiske møter i tillegg til årsmøtet i 2023. Arbeidsutvalget (AU) (tre medlemmer fra styret) i Norges Råfisklag hadde i 2023 tre møter, hvorav ett av møtene ble gjennomført fysisk og resterende to ble gjennomført i kombinasjon fysisk og digitalt. AU har fått delegert fra styret å gjennomføre prisdrøftelser med industriens organisasjoner. De fleste AU-møtene avholdes i tilknytning til prisdrøftelsene som tradisjonelt avholdes fysisk. Alle sakspapirer til møtene sendes ut digitalt. Det er mål om at minst 1/3 av AU-møter i forbindelse med prisdrøftelsene gjennomføres helt eller delvis digitalt.

Aktiviteter i 2023 og veien videre

Råfisklaget har en sterk posisjon som i større grad kan utnyttes til å være en tydelig stemme for bærekraftig utvikling. I løpet av 2023 har innsatsen vært rettet mot eget klimaavtrykk og konkrete grep som kan gjøres for å redusere dette. Bevisstgjøring – ikke minst i egen organisasjon – har vært en sentral del av Råfisklagets arbeid i 2023.

Det er vanskelig å forutsi hvordan klimaendringene og dets effekter konkret vil påvirke Råfisklaget, men det er viktig at organisasjon er våken for endringene og fleksibel i responsen. Salgslaget må tilpasse sine tjenester for å møte endringene på best mulig måte.

Salgslagenes bidrag inn i ressursforvaltningen med både kvalitetssikret data og kontrollpersonell skal opprettholdes. IT-avdelingen bidrar kontinuerlig med utslippsreduserende tiltak gjennom anskaffelse, implementering og opplæring på digitale samhandlingsverktøy. Vurderingen av nye prosjekter og etter hvert tjenester igangsatt av IT gjøres i ledergruppa. Dette omfatter vurdering av nytte for kunden (i første ledd er kundene for IT-avdelingen kollegene i de fagavdelingene på salg, økonomi, kontroll og samfunnskontakt) – som ofte går i retning av automatisering, mindre manuelt arbeid og mindre bruk av papir. Dette møter direkte flere av bærekraftsmålene. Videre griper datasikkerhet direkte inn i økonomisk bærekraft og i neste ledd også matvaresikkerhet ut i verden.

Råfisklaget skal opprettholde samarbeidet med forvaltningsmyndighetene og andre aktører med interesser på havet, og bidra med kunnskap og data til tiltak og prosjekter der målet er å opprettholde eller bedre sameksistensen i kyst- og havområdene.

Råfisklaget skal bidra til å skape synergier mellom ressursforvaltning og miljørapportering. Salgslaget skal være en pådriver for økt transparens knyttet til produkt og fangst. Videre skal salgslaget videreutvikle systemer slik at data som anvendes i forvaltningsmål også kan benyttes som miljø- og bærekraftsdokumentasjon.

Ressurs- og miljøavdelingen har utarbeidet et undervisningsopplegg rettet mot elever på VG2 Fiske og fangst. Målsettingen er at økt kunnskap skal redusere svinn som skyldes dårlig kvalitet på råstoff. Kurset ble gjennomført ved seks skoler i 2023. Vi gjennomførte et tilsvarende undervisningsopplegg for unge fiskere som er med i VARP – et tilbud fra Trøndelag Fylkeskommune som skal bidra til rekruttering til fiskeryrket. Det tilbys også et tilpasset kurs for bedrifter med mottak og produksjon av sjømat. Kursopplegget om kvalitet skal tilbys alle 10 relevante skoler i Råfisklagets distrikt i 2024. I tillegg vil vi gå ut bredere med tilbudet til industrien og fiskeflåten.

Måle og redusere utslipp fra egen drift

Jobbrelaterte reiser skal bestilles gjennom reisebyrå slik at miljøbelastningen av alle reiser dokumenteres. Råfisklaget oppfordrer sine ansatte til å gjennomføre eksterne møter digitalt. Ved registrering av reiseregninger er det ønskelig at de ansatte får registrert utslipp fra annen type transport enn bare flyreiser, blant annet privatbil, båt, tog, ferge og taxi. Råfisklaget er i dialog med leverandør av regnskapsprogrammet vårt og undersøker når tid dette kan systematiseres.

Dagens bilbeholdning består av tre bensin- og dieseldrevne biler som primært benyttes til kontrollvirksomhet som gjennomføres i Råfisklagets område. Ved investering i ny bedriftsbil skal det prioriteres elektrisk eller hybrid bil, eventuelt utredes om leie kan oppfylle behovet.

Råfisklaget har kartlagt ansattes transport til og fra jobb i 2023. Dette skal fra nå av gjøres årlig.

Ved gjennomføring av møtevirksomheter der dokumenter tidligere har blitt skrevet ut og vært tilgjengelig for deltakere, bl.a. årsmøtet, skal reduseres til høyst nødvendig. Utskrevne navnelapper skal være av resirkulert materiale, men først skal vi bruke opp allerede innkjøpt materiell.

Foto: Norges Råfisklag

6. Mennesker og samfunn

Inkludering, mangfold og likestilling

Ved utgangen av 2023 var det 56 ansatte i Råfisklaget som utførte til sammen 54,6 årsverk. 29 av de ansatte var kvinner og 27 var menn. To av disse er kvinner i redusert stillingsprosent etter eget ønske, og en mannlig student i en internshipstilling. Det ble i 2023 ansatt en kvinne og to menn, herav en i internship i 20 % stilling. Tre ansatte sluttet i løpet av året, en ansatt var i fødselspermisjon. Gjennomsnittlig alder hos de ansatte i 2023 var 48,42 år.

Tabell 2: Ansatte etter ansattkategori

Antall personer med lederansvar	11
Antall personer med svært selvstendig stilling	4
Øvrige ansatte	41

Tabell 3: Ansatte med lederansvar fordelt på kjønn

	Kvinner	Menn
Antall med lederansvar	5	6

Andelen kvinner i ledende stillinger utgjorde 46 % i 2023.

Tabell 4: Gjennomsnittlig grunnlønn ansatte per kjønn

Kvinner	Menn
Kr 789 480	Kr 898 339

Gjennomsnittslønnen var kr 108 860,- høyere for menn enn for kvinner. Forskjellen i gjennomsnittslønn mellom kjønnene forklares ved at det er færre kvinner i høyere stillinger, og at det er menn som innehar de høyeste stillingene i bedriften.

Tabell 5: Årlig kompensasjon

	Adm.dir.	Resterende ansatte
Årlig kompensasjon (lønn og tillegg/fordel i arb.forhold)	Kr 2 158 000 Inkludert pensjon: Kr 2 473 000	Kr 872 802

Godtgjørelse til administrerende direktør, sammenlignet med gjennomsnitt for resterende ansatte (alle kjønn).

Tabell 6: Gjennomsnittlige kostnader for bilordning for ledelsen

	Kvinner	Menn
Bilordning inkl. kontrollbiler		Kr 167 701

Alle i ledelsen hadde i 2022 samme tilbud om bruk av drivstoffkort, mens administrerende direktør og økonomidirektør begge har firmabil. Ordningen med drivstoffkort ble avsluttet i begynnelsen av 2023, mens ordningen med firmabil ble avsluttet i løpet av sommeren 2023.

Startlønn for nyansatte avhenger av personens utdanning og kompetanse. For andre kategorier er det et lite antall innenfor hver, slik at det ikke vil være riktig å publisere tall med hensyn til personvern.

Arbeidsmiljø

Råfisklagets arbeidsmiljøutvalg (AMU) består av to representanter fra de ansatte og to representanter fra ledelsen. Det er valgt verneombud ved alle kontorsteder, og hovedverneombud med virke fra hovedkontoret. I beretningsåret har representant for de ansatte vært leder i AMU, mens representant fra ledelsen har fungert som sekretær. AMU har i beretningsåret behandlet innkomne saker, planlagt aktiviteter knyttet til bedriftshelsetjenesten og gjennomført handlingsplan for miljøarbeidet.

I beretningsåret 2022 ble det gjennomført arbeidsmiljøundersøkelse og helseundersøkelse i bedriften. Arbeidsmiljøet i bedriften oppfattes som godt. Bedriftens arbeidsmiljøutvalg gjennomfører i samarbeid med Inveni bedriftshelsetjeneste arbeidsmiljøundersøkelse annet hvert år. Resultatet i undersøkelsene gjennomgås regelmessig, og eventuelle tiltak for forbedringer blir fulgt opp. Det er mulighet for å få tilpasset arbeidsplass samt gjennomføre helseundersøkelser og samtale tjenester om nødvendig.

Arbeidsuhell og sykefravær

Det har i beretningsåret ikke vært arbeidsuhell med personskade i bedriften. Ressurs- og miljøavdelingen og driftsleder for eiendom har særskilte oppgaver som medfører økt risiko, og personell ute på kontrollvirksomhet skal benytte verneutstyr tilpasset arbeidssituasjonen.

Sykefraværet i 2023 var på 4,7 %, en økning fra året før som skyldes flere langtidssykemeldinger. Arbeidsgiver følger opp sykemeldte i henhold til Arbeidsmiljølovens bestemmelser. Analyser viser at etter innføring av hjemmekontorordning har antall egenmeldinger gått betraktelig ned. Bedriften vurderer løpende tiltak for ytterligere forbedringer.

Sikre anstendig arbeidsforhold internt

I Norges Råfisklag er det stort fokus på å sikre anstendig arbeidsforhold, og bedriften har verneombud, AMU (arbeidsutvalg), fagforeninger og ledere som følger opp dette internt.

Sikre anstendig arbeidsforhold eksternt

I 2023 ble aktsomhetsvurderinger basert på risikoanalyse gjennomført. Alle avdelingsledere er gitt løpende ansvar for å følge opp sine leverandører og samarbeidspartnere samt at alle leverandører blir bedt om å redegjøre for arbeidsforhold når nye kontrakter inngås.

IT-tjenester utgjør en vesentlig del av Råfisklagets innkjøp. Tjenester kjøpes som hovedregel fra lokal eller i alle fall norsk leverandør der vi, på grunn av nærheten, har god innsikt i arbeidsforholdene i virksomhetene. Våre hovedleverandører i 2023 har vært Atea, Serit IT-Partner, iTeam og Telenor, alle med kontor i Tromsø.

Disse bruker sine leverandører som Microsoft, Oracle, IBM med flere. Dette er internasjonale selskaper hvor vi har mindre innsikt i arbeidsforhold og menneskerettigheter utover at de så langt har et akseptabelt omdømme og har vært lenge i markedet.

Velferdstiltak for våre ansatte

Behandlingsforsikring

Råfisklaget tilbyr ansatte behandlingsforsikring gjennom Gjensidige forsikring. Forsikringen er en helseforsikring som gir de ansatte rask tilgang til medisinsk behandling på private sykehus, klinikker og hos privat legespesialist, fysioterapeut, naprapat, manuellterapeut, kiropraktor og psykolog.

Treningstid og andre tilbud

Som et tiltak for å tilrettelegge for fysisk aktivitet hos de ansatte, kan hver enkelt benytte inntil 45 minutter av arbeidstiden ukentlig til treningstid. På regionkontoret i Svolve er det treningsrom som er åpent for alle ansatte og disponeres fritt.

Selskapet har en firmahytte som de ansatte kan benytte, basert på ønsker og trekning. Alle ansatte har lik rett til bruk av fritidseiendommen.

Intern kompetanseheving

Alle nyansatte i Råfisklaget gjennomgår intern opplæring både på avdelingen de er tilknyttet, men får også en presentasjon av hver av de øvrige avdelingene. Avdelingsleder har ansvaret for utarbeidelse av introduksjonsprogrammet til den nyansatte, som gjennomføres i løpet av den første arbeidsuken.

Ledergruppen er ansvarlig for å definere virksomhetens langsiktige kompetansebehov basert på målsettinger, strategier, myndighetskrav etc. Avdelingsleder er ansvarlig for analyse og gjennomføring av opplæringsbehov basert på behov ved sin avdeling.

I 2022 ble det igangsatt et prosjekt for å kartlegge kompetansebehovet og sentrale utviklingstrekk i Råfisklaget for å imøtekomme fremtidens behov og virksomhetens mål. Grovt skissert besto prosjektet av følgende oppgaver for å utarbeide en kompetansestrategi: 1) kartlegge fremtidens kompetansebehov, 2) kartlegge dagens kompetanse, 3) kompetansegapet, 4) plan for kompetanseutvikling og 5) retningslinjer for kurs og kompetanseheving. Arbeidet ble ferdigstilt i 2023 og resulterte i en helhetlig strategi for utvikling av kompetanse i organisasjon. Dette har blant annet ført til månedlige fagmøter der fagfolk på sitt felt deler informasjon og kunnskap med organisasjonen. Kompetanseplanen er dynamisk og skal vedlikeholdes årlig av personalavdelingen.

Det er satt av midler for at ansatte kan ta videreutdanning. En kan søke om utdanningspermisjon med godtgjørelse i 10 måneder etter minimum 6 års ansettelse for utdanning som ansees relevant for Norges Råfisklag. Annen permisjon følger reglene i Statens Personalhåndbok.

Den systematiske tilnærmingen til bærekraftsrapportering stiller krav til mer kompetanse. Det er lagt til rette for at ansatte kan ta etter- og videreutdanning for å tilegne seg nødvendig kompetanse for at organisasjon kan imøtekomme nye krav og oppfylle målene som er satt. I 2023 tok to ansatte kurs i regi av Akademiet for bærekraftsrapportering, med tre samlinger over to dager. Kurset ga innsikt i kommende lovkrav og endringer innen bærekraftsrapportering. To av de ansatte ved økonomiavdelingen har tatt kurs innen klimaregnskap.

Bærekraftsgruppa har i 2023 deltatt på relevante seminarer som omhandler tema innenfor bærekraft og deltatt i bærekraftsnettverket til PwC. I nettverket møtes bedrifter og organisasjoner fra offentlige etater og næringsliv i Tromsø, og der sentrale utfordringer knyttet til bærekraft og utvikling i regionen diskuteres.

Flere ansatte, deriblant fra bærekraftsgruppa, deltok på likestillingskonferansen «Endring i havet». Konferansen ble arrangert for 2. gang og var en arena for å diskutere likestilling i den blå næringen samt høste erfaring fra viktige stemmer på talerstolen.

Kjønnsbalanse, diskriminering og trakassering

Det er en målsetting at Norges Råfisklag skal være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. Råfisklaget følger Aktivitets- og redegjørelsesplikten, og i den praktiserte personalpolitikken legges det vekt på at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn. Selskapet har et verdigrunnlag som tilsier at det er strengt forbudt å drive diskriminering på grunn av kultur, etnisitet, legning, kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, religion, livssyn og funksjonsnedsettelse. Det er også forbudt å drive med psykisk, fysisk, seksuell eller verbal trakassering.

Likestilling

Råfisklagets likestillingsarbeid er forankret i Råfisklagets personalpolitikk og følger Aktivitets- og redegjørelsesplikten. Det er utarbeidet retningslinjer for varsling av kritikkverdige forhold, herunder trakassering og diskriminering.

Av Råfisklagets 56 ansatte pr. 31.12.2023 var det 29 kvinner og 27 menn.

Gjennomsnittlig grunnlønn for menn var kr 898 339, mens den for kvinner var kr 789 480. Andelen kvinner i ledende stillinger utgjorde 46 % i 2023.

Det er relativt lik avlønning for samme stillingskategorier, men for noen stillinger er avlønningen noe høyere grunnet høyere ansiennitet. Målet er at alle med sammenlignbare stillinger og kompetanse skal avlønnes relativt likt så fremst like premisser er til stede.

Ved nyansettelser er det en målsetting å ha en jevnere fordeling av menn og kvinner innenfor de ulike avdelingene internt i virksomheten.

Likestilling og kjønnsbalanse i næringa

Råfisklaget sine sosiale markedskanaler har over flere år bevisst blitt brukt til å synliggjøre kvinner i fiskerinæringa. Unge kvinner i næringa frontes jevnlig på våre kanaler, samtidig som vi er bevisste på at alle kjønn skal presenteres.

Medlemsdemokrati

Råfisklaget avsetter årlig midler til kjøp av tjenester til valgordningen for eierorganisasjonene. For 2023 var beløpet 1,25 MNOK, som fordeles etter en fastsatt fordelingsnøkkel basert på antall representanter. Beløpet utbetales ved kalenderårets start. I utsendelsesbrevet for 2024 vektlegges det at Råfisklaget forventer at det arbeides for representasjon av begge kjønn fra organisasjon.

Veien videre

På enkelte avdelinger er det et mål om å bedre kjønnsbalansen og at nyansettelser skal bidra til større mangfold i bedriften. For 2023 er målet å redusere sykefraværet i bedriften til 3 %.

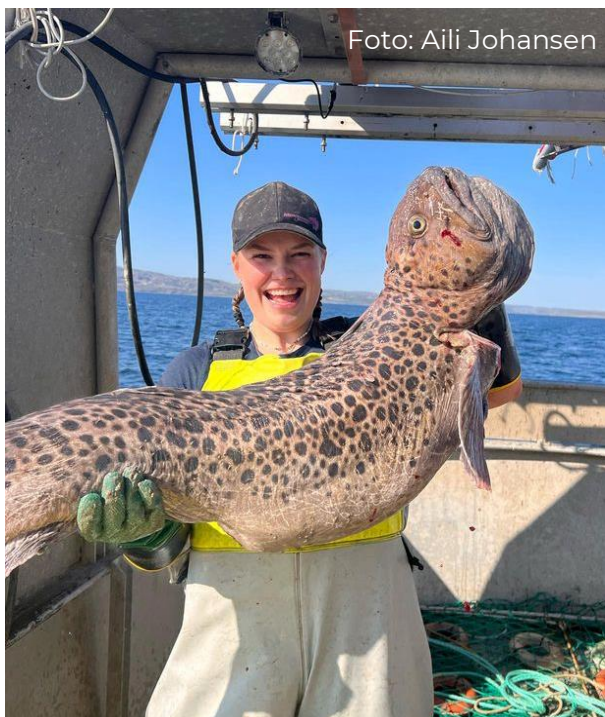
Råfisklaget skal gjennom sine markedskanaler fortelle den stolte historien om villfisknæringa og de dyktige menneskene som bidrar til at norsk villfanget sjømat beholder sin posisjon og suksess.

Videre skal vi jobbe for å styrke datasikkerhet, utvikle kompetanse og tjenester på ny teknologi. Samtidig skal disse tjenester bidra til bedriftens policy på utslippsreduksjon.

Råfisklaget skal være en attraktiv arbeidsplass, både for eksisterende ansatte, men også for fremtidens arbeidssøkere. Ved å stå for redelighet, åpenhet og legitimitet skal vi være en sikker arbeidsplass for fremtiden.

Endringsagent for mangfold i næringa

Et menneskelig mangfold bidrar til en mer bærekraftig fiskerinæring, og i tiden framover vil Råfisklaget være en tydelig pådriver for økt likestilling og å trekke kvinner og ungdom til næringa ved å vise at det er en attraktiv og relevant arbeidsplass. Dette gjøres gjennom kommunikasjon utad til næringa gjennom Råfisklagets markedskanaler, gjennom styresett og ved å være en engasjert bedrift som tydeliggjør ønsket om endring og inkludering.

Råfisklagets evne til positiv påvirkning starter med økt kunnskap hos egne ansatte. Økt oppmerksomhet om bærekraftstematikk i hverdagen, gjennomføring av interne møter og ideverksted vil gjøre organisasjonen bedre rustet til å redusere negative avtrykk fra egen drift og i enda større grad bidra til positiv endring i omgivelsene.

Foto: Harald Halvorsen

7. Samarbeid og verdiskaping

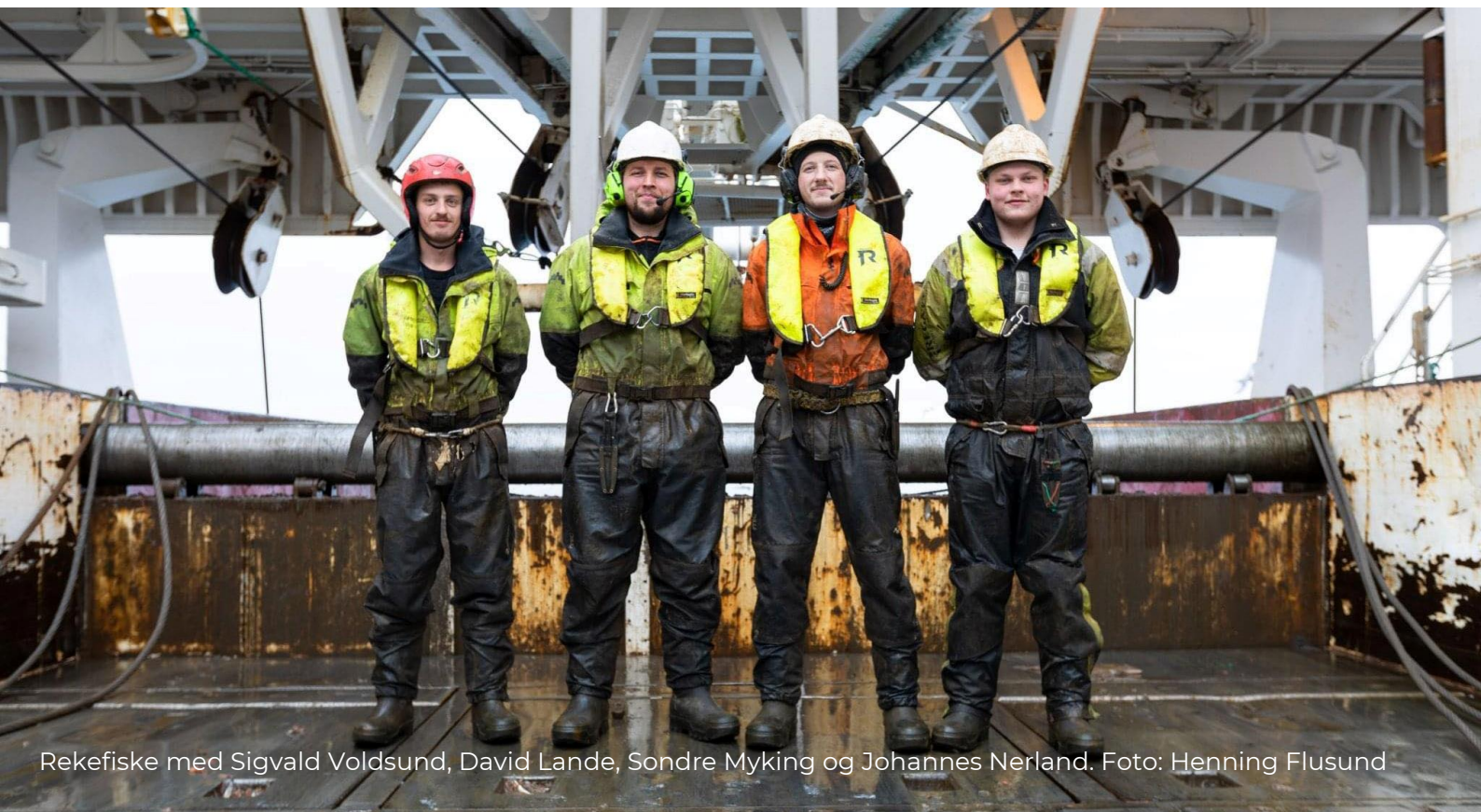
Samfunnsansvar

Da Råfisklaget ble etablert i 1938 fikk fiskerne et svært viktig samfunnsansvar. For å se betydning av dette er det viktig å ta fiskernes og Råfisklagets historie i betraktning. Fiskerne var i en fortvilet situasjon som toppet seg på 1930-tallet med svært dårlige og uforutsigbare oppgjør for fangstene. Gjennom Råfiskloven fra 1938 som etablerte salgslag fikk de medbestemmelse over egen situasjon og næring, de fikk anstendige og mer markedsriktige minstepriser og de oppnådde mer forutsigbare økonomiske forhold.

Fiskerne tok ansvar, storsamfunnet fikk orden rundt førstehåndsomsetningen, fiskekjøperne og kystsamfunnene ble likebehandlet – små som store, og myndighetene fikk et redskap i ressurskontrollen. Ansvar ble fordelt og uttaket av havet ble registrert og stilt til disposisjon som data for myndigheter og forskning.

Denne samfunnskontrakten er videreført og utviklet, med stadig oppdatert lovverk og forskrifter og tjenesteutvikling til det vi kjenner i dag mer enn 80 år etter.

Fiskerne høster av ville marine ressurser som ligger til fellesskapet. Derfor mener Råfisklaget at det er riktig og viktig at salgslaget, på vegne av våre fiskere, gir støtte til tiltak og prosjekter langs kysten som bidrar til rekruttering, verdiskaping og kunnskap samt samfunnsøkonomiske og sosialt bærekraftige kystsamfunn. Det forplikter også til samarbeid og sameksistens med andre aktører som opererer i de samme havområdene for å sikre grunnlaget for en bærekraftig næring.

Rekefiske med Sigvald Voldsund, David Lande, Sondre Myking og Johannes Nerland. Foto: Henning Flusund

Verdiskaping

Hvert år bevilger styret i Norges Råfisklag midler til å støtte ulike aktiviteter, og på vegne av fiskerne bidrar Råfisklaget blant annet til prosjekter som er verdiøkende, fremmer norsk fisk og skalldyr, og som bidrar til positiv omdømmebygging for fiskerinæringen. Målet er å skape en merverdi og øke salget av arter som fiskes og leveres i Råfisklagets område. Råfisklaget tar et aktivt samfunnsansvar for fiskerinæringa og gir tilskudd til fiskerieide servicebygg, egne buer og velferder, noe som bidrar til livskraftige kystsamfunn. Vi medvirker i et bredt spekter av idretts- og kulturaktiviteter i salgslagets geografiske område. Videre samarbeider vi med grunnskoler og universiteter – for kunnskapsdeling, økt sjømatkonsum og rekruttering til villfisknæringa. Styret setter i tillegg av en sum til forskning og

utvikling, FoU, et viktig bidrag til økt kunnskap og et bærekraftig fiskeri. Råfisklaget bidro gjennom styret med totalt 7,8 MNOK til ulike formål i 2023 (Note 6 i regnskapet 2023).

Tilstedeværelse på studentkonferanser og rekrutteringsarenaer

Salgslaget deltar årlig på studentkonferanser, blant annet Håp i Havet, der bachelor- og masterstudenter fra fiskeri- og havbruksvitenskap, akvakultur, økonomifag og andre relevante studieretninger er til stede. I 2023 bidro vi med kr 25 000,- i støtte til konferansen.

Råfisklaget er opptatt av å rekruttere flinke hoder som skal bidra til å utvikle organisasjon og våre tjenester i fremtiden. Å være synlig og tilstede på studentkonferanser, slik som Håp i Havet, bidrar til at studentene får kjennskap til Råfisklaget, villfisknæringa og vår rolle.

Praksisordningen – et samarbeid med UiT og Fiskerihøgskolen

For åttende gang hadde Råfisklaget praksisstudenter fra bachelorstudiet i Fiskeri- og havbruksvitenskap ved Norges Fiskerihøgskole på besøk hos oss. Praksisordningen ble iverksatt i 2015 av Universitetet i Tromsø og er ofte et springbrett for fiskeristudenter som snart skal ut i arbeid. Flere av studentene kommer fra fiskerfamilier og kjenner næringen godt fra før, men det gjelder ikke alle. Utgangspunktene er forskjellig, og praksisordningen gir alle mulighet til å få et innblikk og en fot innenfor sjømatnæringen. På bildet er Marie Lynne Skjæggestad og Eirik Høgbakk som var i praksis hos Råfisklaget i 2023.

Som bedrift og arbeidsgiver er det svært positivt å ha studenter på besøk fordi vi får et unikt innblikk i hva som er viktig for potensielle fremtidige kollegaer, slik at vi kan gjøre vår arbeidsplass attraktiv i kampen om de beste hodene. Det er ingen tvil om at studenter ved fiskerihøgskolen er i målgruppen for kompetansen Råfisklaget behøver i fremtiden. Målet med praksis er å gi studentene et bredt innblikk i Råfisklagets mange ulike oppgaver, og ikke minst gi de muligheten til å bli kjent med fiskerne og fiskekjøperne som sørger for at norsk sjømat er en suksesshistorie. Samtidig er det verdifullt for oss å bli sett på med øyne utenfra, da vi alltid er åpne for innspill på arbeidet vi utfører.

Fiskesprell

Fiskesprell er et kostholdsprosjekt der målet med aktivitetene er å legge til rette for at barn og unge gjennom kompetanseheving skal spise mer sjømat. Salgslagene bidrar sammen med støtte på 1,8 MNOK pr skoleår for perioden 2020-2023. Råfisklagets årlige andel er 0,86 MNOK.

Fiskesprell er et samarbeid mellom Helse- og omsorgsdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Klima- og miljødepartementet og Norges sjømatråd, som sammen med fiskesalgslagene finansierer programmet. Fiskesalgslagene har hatt sin definerte rolle i prosjektet fra starten, og er en viktig bidragsyter som sikrer at alle tilbud er gratis for deltagerne.

Råfisklaget initierer og driver utvikling av egne tjenester og bidrar til forsknings- og utviklingsprosjekter som kommer organisasjonen og næringa til gode. I 2023 ble omtrent 3,8 MNOK benyttet til disse formålene. Et utvalg av prosjektene presenteres i følgende delkapitler.

Konkurranseskraft for eierne – styrets markedsmidler

En av salgslagets viktigste oppgaver er å bidra til et konkurransedyktig marked for fiskerne. Dette gjøres blant annet gjennom styrets markedsmidler. I 2023 økte rammen fra 1,9 MNOK til 2,5 MNOK, som hvert år settes av for å støtte prosjekter som direkte eller indirekte kan gi en merverdi eller øke salget av artene som omsettes i Råfisklaget. Dette kan være aktiviteter knyttet til bærekraftig forvaltning, merkevarebygging, verdikjedeprosjekter, studieturer, workshops, matsatsinger, aktiviteter som gir økt utnyttelse av restråstoff (biprodukter) eller stimulering for arter som står markedsmessig svakt.

Investering i tjenester for eierne og myndighetene

Nettsiden vår, www.rafisklaget.no, utvikles jevnlig med nye tjenester og informasjon som gir kundene våre god innsikt i fiskeriene.

I 2023 har Råfisklaget arbeidet videre med utvikling av kvotekontroll i sanntid, noe som vil gi fiskerne og forvaltere informasjon om ressursuttak og kvoteutnyttelse uten forsinkelser. Det er en komplisert affære å programmere en hel-automatisk kvotekontroll ut fra myndighetenes forskrifter og reguleringer, som alene står for mange hundre endringer i løpet av året. I tillegg til at både fartøy og kvoter kan skifte eiere, og kontrollen skal fungere 24/7 gjennom hele året. «Kvotekontroll på sekundet» har som mål at sluttseddelen registreres i kvotekontroll etter den er signert av fisker og kjøper, og at fiskerne umiddelbart får oversikt over gjenstående andel av kvoten.

Råfisklaget er partner med aktører som bidrar til å skape internasjonal oppmerksomhet om bærekraftig utnyttelse av naturressurser. Nord-Norges Europakontor og Arctic Frontiers er langvarige partnere for Råfisklaget med et økonomisk bidrag på til sammen 0,46 MNOK i 2023.

Samarbeid om miljøsertifisering

Norges Råfisklag bidrar årlig i et spleiselag til miljøsertifisering av norske fiskerier. Råfisklaget finansierer sammen med de andre salgslagene 1/3-del av kostnadene med en prosjektstilling som internasjonal miljørådgiver lokalisert hos Norges Fiskarlag. Rådgiveren skal være en fellesressurs for næringa i spørsmål knyttet til miljøsertifisering av norske fiskerier, herunder Marine Stewardship Council. De andre bidragsyterne er Norges sjømatråd og Norges Fiskarlag.

I tillegg dekker Råfisklaget sin relative andel av kostnadene med sertifisering av de enkelte fiskeriene, tilsvarende omlag 1,5 MNOK i 2023.

Levedyktige samfunn, samarbeid og sameksistens

Fiskerinæringa er avhengige av velfungerende lokalsamfunn, både fordi fiskerne trenger infrastrukturen, men også fordi rekruttering av ungdom er viktig for å sikre en levedyktig næring. Råfisklaget bidrar til drift av velferdsstasjoner og mottaksstasjoner for fiskerne med om lag 2 MNOK i året. Disse er særlig viktige for den minste flåten som har begrenset med fasiliteter om bord i egen båt og som ofte har begrenset mulighet til å reise over lange distanser for å levere fangsten.

Sameksistens

I Norges økonomiske sone finnes flere etablerte næringer som benytter seg av havområdene – og nye kommer til. Villfisknæringa er avhengig av sameksistens med andre i kyst- og havsonen for at ressursgrunnlaget og høstingen skal være bærekraftig. Blant annet fordi næringene påvirker hverandres tilgang til arealer.

Villfisknæringa bidrar til matproduksjon med lavt CO₂-utslipp sammenlignet med mye annen matproduksjon. Mye av fiskeriet skjer basert på tilgjengelighet langs kysten. Den nordøst-arktiske torsken er tilgjengelig kystnært under den årlige gytevandringen ned til kysten av Nord-Norge. Dette bidrar til en naturlig tilgang som muliggjør høsting med minst mulig energibruk. Reguleringstiltak eller introduksjonene av nye næringer som tvinger fiskeflåten til å fiske utenfor sesongen er problematisk for villfisknæringa og Råfisklagets eiere. Råfisklagets oppfatning er at man også i framtiden må ha anledning til å høste *med* naturen og akseptere at flere fiskerier er sesongbasert.

Klimaendringer og bestandsnedgang- og variasjoner påvirker tilgjengeligheten for alle flåtegrupper. Kvotenedgangen i 2024 på viktige økonomiske arter slik som torsk, hyse og kongekrabbe er et godt eksempel på dette. Nedgangen vil ikke bare påvirke fiskerne negativt økonomisk, men det kan forventes at det må legges større innsats og energiforbruk for å fange fisken.

For å kunne ha en villfisknæring med bærekraftig beskatning er vi avhengig av at viktige områder slik som fiskefelt, gyteområder og verdifulle og sårbare områder kartlegges og hensyntas i arealutnyttelse- og planlegging i årene framover.

Det er viktig å sikre grunnlaget for villfanget sjømat ved å ta vare på miljøet, arealene og ta de forvaltningstiltakene som behøves for å sikre et bærekraftig

fiskeri. Bærekraftige fiskerier og sameksistens med andre næringer henger tett sammen og Råfisklaget vil delta og bidra til initiativ som gjør dette mulig.

Veien videre

Råfisklagets styre og lagets ansatte er bevisst det samfunnsansvaret Råfisklaget har og forvalter som markeds plass, som tilrettelegger og som kvote-, kvalitets- og ressurskontrollør i samarbeid med og tett knyttet opp mot myndighetene. Råfisklaget vil videreføre etablerte samarbeid og være sitt samfunnsansvar bevisst ved å bidra til viktige tiltak og prosjekter som har betydning lokalt, men også nasjonalt, innenfor bærekraftspillarene.

Det er viktig at villfisknæringa sammen med andre sektorer har en felles bærekrafts-forståelse. Gjennom sameksistens og bærekraftig utnyttelse av ressursene vil det styrke mulighetene for økt verdiskaping. Det innebærer at de ulike brukerinteressene i Råfisklagets område, både nåværende og framtidige, samhandler konstruktivt med hverandre. Råfisklaget skal delta på de arenaene hvor politikken for sameksistens utformes, og skal være en stemme på vegne av villfisknæringa.

Bærekraftsarbeid har en lang tradisjon i Råfisklaget, men vi skal videreutvikle det og bli flinkere til å fortelle den gode historien om villfisken og fiskeriene i et bærekraftsperspektiv. Organisasjonen skal ta tydelig eierskap til bærekraftsagendaen og synliggjøre det eksternt.

Markedene verden over stiller stadig strengere krav til bærekraftig forbruk og produksjon, og bærekraftige produkter øker dermed konkurransekraften. Råfisklaget skal fortsette å kommunisere hvor unik villfisk er, og hva som gjør det til et bærekraftig kvalitetsprodukt. Videre vil vi arbeide for å opprettholde og videreutvikle kvalitetstilsynet som Råfisklaget utfører, og som underordnet bidrar til å styrke konkurransekraften for fiskerne.

Råfisklaget ønsker å se på muligheten for bedre utnyttelse av restråstoff som leveres av fiskeflåten. Vi vil i løpet av 2024 søke samarbeidspartnere og prøve å igangsette prosjekt som kan synliggjøre verdien av restråstoff. Målet bør være at alt restråstoff og biprodukter ilandføres. Samlet sett vil dette bidra til bedre ressursutnytting.

8. Appendix

Om Rapporten

Denne bærekraftsrapporten, som er Råfisklagets tredje, tar utgangspunkt i temaene som skisseres i World Economic Forum sitt rapporteringsrammeverk som ble lansert i 2020. Rammeverket er utarbeidet med bakgrunn i en rekke forskjellige rapporteringsformat og inkluderer totalt 21 indikatorer fordelt på fire områder for rapportering; styring, klima og miljø, mennesker og samfunn samt samarbeid og verdiskaping. Denne rapporten er bygget opp med ett kapittel (4-7) for hvert av disse temaene.

Rapportens innhold baseres på data og informasjon innhentet fra organisasjonen, årsberetning og Miljøfyrtårn. Selv om dette er Råfisklagets tredje rapport, jobber vi fortsatt med å få etablert gode rutiner for systematisk innsamling av data knyttet til bærekraft. I løpet av 2023 er CEMAsys implementert for føring av klimaregnskapet og usikkerheten er redusert. Det er imidlertid fortsatt slik at vi mangler gode nok tidsserier. Dette vil det jobbes med fram til neste rapporteringspunkt.

Bærekraftsmålene er i årets rapport koblet opp mot de temaene som kom frem gjennom styrets vesentlighetsanalyse og arbeidet med konkretiseringen av mål vil fortsette i 2024.

Spørsmål om rapporten og Råfisklagets bærekraftsarbeid kan rettes til:

Svein Ove Haugland, adm.dir.

Svein.ove.haugland@rafisklaget.no

Jonette N. Braathen, rådgiver ressurs- og miljøavdelingen

Jonette.braathen@rafisklaget.no

Amalie Oda Harland, konsulent omsetning

Amalie.oda.harland@rafisklaget.no

WEF-indeks

	Theme	Metric	WEF Criteria	Reference
WEF Metric: Governance	Governing Purpose	Setting purpose	The company's stated purpose, as the expression of the means by which a business proposes solutions to economic, environmental and social issues. Corporate purpose should create value for all stakeholders, including shareholders.	5-8
	Quality of Governing Body	Board composition	Composition of the highest governance body and its committees by: competencies relating to economic, environmental and social topics; executive or non-executive; independence; tenure on the governance body; number of each individual's other significant positions and commitments, and the nature of the commitments; gender; membership of under-represented social groups; stakeholder representation.	20-21
	Stakeholder Engagement	Impact of material issues on stakeholders	A list of the topics that are material to key stakeholders and the company, how the topics were identified and how the stakeholders were engaged.	12-18
	Ethical Behaviour	Anti-corruption	<ol style="list-style-type: none"> Total percentage of governance body members, employees and business partners who have received training on the organization's anti-corruption policies and procedures, broken down by region; (a) Total number and nature of incidents of corruption confirmed during the current year, but related to previous years; (b) Total number and nature of incidents of corruption confirmed during the current year, related to this year; Discussion of initiatives and stakeholder engagement to improve the broader operating environment and culture, in order to combat corruption. 	22-24
		Protected ethics advice and reporting mechanism	<p>A description of internal and external mechanisms for:</p> <ol style="list-style-type: none"> Seeking advice about ethical and lawful behaviour and organizational integrity; Reporting concerns about unethical or unlawful behaviour and lack of organizational integrity. 	22-24
	Risk and Opportunity Oversight	Integrating risk and opportunity into business processes	Company risk factor and opportunity disclosures that clearly identify the principal material risks and opportunities facing the company specifically (as opposed to generic sector risks), the company appetite in respect of these risks, how these risks and opportunities have moved over time and the response to those changes. These opportunities and risks should integrate material economic, environmental and social issues, including climate change and data stewardship.	16-18,21-22, 26-29, 34

	Theme	Metric	WEF Criteria	Reference
WEF Metric: Planet	Climate Change	Greenhouse Gas (GHG) emissions	For all relevant greenhouse gases (e.g. carbon dioxide, methane, nitrous oxide, F-gases etc.), report in metric tons of carbon dioxide equivalent (tCO2e) GHG Protocol Scope 1 and Scope 2 emissions. Estimate and report material upstream and downstream (GHG Protocol Scope 3) emissions where appropriate.	29-32
		TCFD implementation	Fully implement the recommendations of the Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD). If necessary, disclose a timeline of at most 3 years for full implementation. Disclose whether you have set, or have committed to set, GHG emissions targets that are in line with the goals of the Paris Agreement - to limit global warming to well-below 2°C above pre-industrial levels and pursue efforts to limit 44warming to 1.5°C – and to achieve net-zero emissions before 2050.	Ikke rapportert
	Nature Loss	Land use and ecological sensitivity	Report the number and area (in hectares) of sites owned, leased or managed in or adjacent to protected areas and/or Key Biodiversity Areas (KBA).	29
	Fresh water availability	Water consumption and withdrawal in water-stressed areas	Report for operations where material: megalitres of water withdrawn, megalitres of water consumed and the percentage of each in regions with high or extremely high baseline water stress according to WRI Aqueduct water risk atlas tool. Estimate and report the same information for the full value chain (upstream and downstream) where appropriate.	Ikke rapportert
	Solid waste	Impact of solid waste disposal	1. Report wherever material along the value chain: estimated metric tons of single-use plastic consumed. Disclose the most significant applications of single-use plastic identified, the quantification approach used and the definition of single-use plastic adopted. 2. Report wherever material along the value chain, the valued societal impact of solid waste disposal, including plastics and other waste streams.	29-32

	Theme	Metric	WEF Criteria	Reference
WEF Metric: People	Dignity and Equality	Diversity and inclusion (%)	Percentage of employees per employee category, by age group, gender and other indicators of diversity (e.g. ethnicity).	36
		Pay equality (%)	Ratio of the basic salary and remuneration for each employee category by significant locations of operation for priority areas of equality: women to men, minor to major ethnic groups, and other relevant equality areas.	36, 39
		Wage level (%)	<ol style="list-style-type: none"> Ratios of standard entry level wage by gender compared to local minimum wage. Ratio of the annual total compensation of the CEO to the median of the annual total compensation of all its employees, except the CEO. 	36
		Risk of incidents of child, forced or compulsory labour	An explanation of the operations and suppliers considered to have significant risk for incidents of child labour, forced or compulsory labour. Such risks could emerge in relation to a) type of operation (such as manufacturing plant) and type of supplier or b) countries or geographic areas with operations and suppliers considered at risk.	23-24
	Health and Well-Being	Health & safety (%)	<ol style="list-style-type: none"> The number and rate of fatalities as a result of work-related injury; high-consequence work-related injuries (excluding fatalities); recordable work-related injuries; main types of work-related injury; and the number of hours worked. An explanation of how the organization facilitates workers' access to non-occupational medical and healthcare services, and the scope of access provided for employees and workers. 	37-38
	Skills for the Future	Training provided (#,\$)	<ol style="list-style-type: none"> Average hours of training per person that the organization's employees have undertaken during the reporting period, by gender and employee category (total number of trainings provided to employees divided by the number of employees). Average training and development expenditure per full time employee (total cost of training provided to employees divided by the number of employees). 	38-39

	Theme	Metric	WEF Criteria	Reference	
WEF Metric: Prosperity	Employment and Wealth creation	Absolute number and rate of employment	<ol style="list-style-type: none"> 1. Total number and rate of new employee hires during the reporting period, by age group, gender, other indicators of diversity and region. 2. Total number and rate of employee turnover during the reporting period, by age group, gender, other indicators of diversity and region. 	36	
		Economic contribution	<ol style="list-style-type: none"> 1. Direct economic value generated and distributed (EVG&D) – on an accruals basis, covering the basic components for the organization’s global operations, ideally split out by: <ol style="list-style-type: none"> a. revenues, b. operating costs, c. employee wages and benefits, d. payments to providers of capital, e. payments to government, and f. community investment. 2. Financial assistance received from the government: total monetary value of financial assistance received by the organization from any government during the reporting period. 	4-5, 36, 40, 42-45	
		Financial investment contribution	<ol style="list-style-type: none"> 1. Total capital expenditures (CapEx) minus depreciation, supported by narrative to describe the company’s investment strategy. 2. Share buybacks plus dividend payments, supported by narrative to describe the company’s strategy for returns of capital to shareholders. 	21-22	
		Innovation of Better Products and Services	Total R&D expenses (\$)	Total costs related to research and development.	43
		Community and Social Vitality	Total tax paid	The total global tax borne by the company, including corporate income taxes, property taxes, non-creditable VAT and other sales taxes, employer-paid payroll taxes, and other taxes that constitute costs to the company, by category of taxes.	6